

6d615.

Pp. 22-6-104

11

VYDÁNÍ - VŠEHRAU-

čís. 2885.

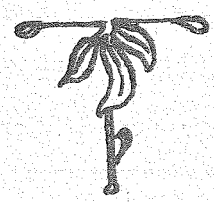

Prof. Dr. Tilgch

RAKOUSKÉ PRÁVO OBČANSKÉ

Právo dědické.

il
a nás

1911.

mo

Unger: Das österreichische Erbrecht systematisch dargestellt. II. d. l. systemm.) 4. vyd. Lipsko 1894.

Randol: Der Erwerb der Erbschaft nach österreichischem Rechte auf Grundlage des gemeinen Rechtes mit Berücksichtigung des preussischen sächsischen und türkischen Gesetzbuches, Wien 1867.

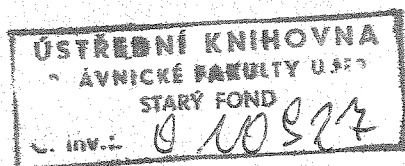
Steinlechner: Das schwebende Erbrecht und die Unverteilbarkeit der Erfolge. Innsbruck I. d. l. 1893, I. d. l. 1897.

Krausz: System des österreichischen allg. Privatrechtes. Z. poznatalosti vydal Hoff 3. vydání upravené Ehrenzweig. Wien 1900. / Jed. pr. II. d. l. str. 512 a násl.

Zeiler: Kommentar über das allg. bürgerliche Gesetzbuch. Wien a. J. 1812. (Jed. pr. I. d. l. 2 odd.)

Hoff a Hoffmann: Kommentar zum österr. allg. Gesetzbuch I. d. l. a eskuzpřehledem. Wien 1877, 1885.

Stubemacher: Kommentar zum österr. allg. bürgerlichen Gesetzbuche 8. vyd. upraveni Schuster a Schreiber Wien 1901.

Všeobecné pojmy

Pozinstalost a co k ní patří.

Majetkové právní poměry jednotlivcovy jsou v jednom celku, jenž vzniká se živěním.

Jméni pojato jest tu v nejširším smyslu obsahující jednak nejen práva, ale i závazky, jednako i faktické stavby, tvořící podklad pro moře práva a závazky, tedy i neúplné doručení skutků (podstaty) z nichž práva neb závazky plynou dle skutečnosti vzniknutí mohou.

Š po smrti podnětu zachová se právem tato jednotka jednou založena; nazývá se nyní pozinstalostí. Jméni živého podnětu a pozinstalost jeho tvoří takto jedno časové continuum.

Ties to obsah pozinstalosti uvědomuje se lišiti od obsahu jmění za života podnětu, neboť rozhraní tvoří smrti, kteréž samo jest právníkou skutečností mající vliv na vznik a trvání právních poměrů.

Právnický viz pod dotpřijimi čísly v seznamu.

a) Některé majetkové poměry právní vznikají i smrtí, tedy jsou okamžikem, kterým pozinstalost práva a neještě proto v pozinstalosti již obsaženy. Tyto poměry lze rozdělit na dvě skupiny:

a.) Jednu skupinu tvoří tvoří poměry jejichž do trvání i smrti oprávněného neb závazného vše u práva, práva a závazky však, již z nich před smrtí vznikly i po smrti dále tvoří na př. osobní služebnosti (§ 529), poměr fideuciáře § 613, poměr majitele fideikomisu § 631, příkaz § 1022, společnost § 1206, důchod doživotní §§ 955, 1285, částečné smlouvy služební § 1162.

β.) Druhou skupinu tvoří práva a závazky které, nebyly-li na živobytí vykonány neb splněny, i smrtí vznikají. Sem patří právo koupe a pátečné § 1070, právo zpětného prodeje (§ 1071), právo předkupní (§ 1074), nárok na bolestné (§ 1325), nebyl-li již založena; právo i závazek z offerty (§ 918), nárok z pokuty peněžité (§ 548) a závazek platiti náklad trestního řízení (§ 389 odst. 3 tr. ř.); oba poslední je třeba, nevědělo-li uložení jejich před smrtí v mo

práva⁶⁾

b) Někteří majetkové poměry právní vznikají teprve
smrtí, jsou to věškeré závazky, jež křestavitel, jako
žil jen na případ smrti, tedy odkaz, závazek ze
svobodny obvolání, spravedla těch, a obvinění, a
plate vdovského, pak a povinného dílu

Zobáto sluší se křiviti o drábo křestavitelově.
Dle pojmu žičení, výše, a křklad, vratcho, patří i
drába do žičení, jovic právně relevantním fakti-
ckým stavem. Je tedy otáčka, přičili se drába
smrti. Uvoč-li se, že drába jednou nabývá ani
spřítomnosti drátele ani nepřítomnosti jeho (na
př. žičení) se nestráca (§352) a nimo to, že dle
ustanovení zákonného (§547) před přijetím (recte: ode-
vedání) pozítalost má ka celek býti považová-
na tak jako by, křestavitel jí ještě vládl, možno mi-
na to, že i drába v detence křestavitelova vzniká-
jí jeho smrtí, nýbrž náležejí do pozítalosti.

2. Universalní sukcese.

Přičili-li na někoho celá pozítalost nebo

část její určena v poměru k celku (pars quota na př.
polovice, čtvrtina, dvadctina) uluvime o sukcesii
čili posloupnosti universalní.

Tato posloupnost je buďto dědická aneb a práva
odimutního. V případě první osoba, na kterou po-
křestalost neb poměrná část její připadne, naxjvá
se dědicem a pozítalost pak neb část její v pomě-
ru k dědici dědictví (§532.)

Naproti těm universalní sukcesii uluvime o
singulární sukcesii (mortis causa), obřili někdo
a pozítalosti určtou věc neb výhodu a naxjvá
takovou osoba singulárním sukcesorem. Nejedná-
le o žádný případem singulární sukcesie mortis
causa je singulární sukcesie na křkladě jedno-
stranného nářzení křestavitelova totiž odkazu
čili legátu. Těť věc odkázanou naxjváme odřiti-
kem.

Rozdíl mezi dědicem a odkazovníkem spo-
čívá tedy v tom, že právo dědicovo je určeno ge-
nerálně, on obřil vše, co není specielně dědictví

vypínato, kdežto právo odkazovníkové jest měno speci-
 elně, on obdává jen to, co speciálně bylo měno. Travi-
 vě se proto též, že rozdíl mezi dědictvím a odkazem
 je kvalitativní a nikoli kvantitativní, jak by se
 dle neopatrně užitého slova „ne“ v § 535 in fine
 mohlo zdát.

3. Analýza dědictví ze strany dědicovy

V této věci máme rozekávat tři systémy:

a.) Systém práva francouzského a pruského, dle
 kterého nabývá dědic pozintalosti (t. j. nabývá
 vlastnictví věci pozintalostních a stává se sub-
 jektem práva návrhu pozintalostních) delací,
 totiž hned po smrti testatela. To vyjadřuje
 se též parociemem: „Le mort saisit (investuje)
 le vif“ nebo „der Tote erbt (macht Erben) den
 Lebendigen“ 9)

b.) Systém práva římského, dle kterého nabý-
 vá dědic pozintalosti adici (aditio), totiž přehlá-
 sání

kon dědictví¹⁰⁾

c.) Systém práva rakouského, dle něž má právo
 dědic pozintalosti soudním odvoláním (Einant-
 wortung), kterým ukončuje se soudní pojedná-
 ní pozintalosti¹¹⁾

Ale nejen odvoláním, nýbrž i delací a adice
 mají v právu rakouském výjimečně, takže nabývá
 se dědictví v právu rakouském ve třech stadiích:

1.) První stadium počíná se delací, která pro-
 videlně nastává smrti testatela. Od této doby
 může dědic svým právem na dědictví již dispo-
 novati, on učiní část jeho jmění a předcházi, ven-
 li, na jeho dědice.

2.) Druhé stadium počíná adicí t. j. přehlá-
 sání pozintalosti (Erberklärung), která podává se u
 soudu. Od této doby dědic jest zákonným vlastní-
 cem pozintalosti, která však dříve tvoří masu
 od jmění dědicova oddělenou (§ 810. nov. dr. del.
 ze dne 19. dubna 1790 č. 104. sb. z. s.)

3.) Třetí stadium nastává odvoláním, kterým
 Arch. 2. díl, s. 111

dědic nabývá vlastnictví věci pozůstalostních (§§ 497, 819, sr. i 532) Pozůstalost od této doby přestává být samostatnou masou a splývá s ostatním jměním dědicovým.

4. Hereditas iacens.

Pojem "hereditatis iacens" zaváděn jest proto, aby se jím překlenula meze mexicanu a křesťanského práva a nabýváním pozůstalosti se stroumý dědicový. V tomto mexicanu je pozůstalost bez pána t. j. jednotlivá práva a závazky ji tvořící jsou bez fyzického subjektu. Přesto tváří a je nutno, aby tvářely, chce-li je přivésti podléžiti na osobu jinou totiž dědice. Protože pak právo bez subjektu existovati nemůže, funguje se tu subjekt (sr. § 547) posl. věta.) a tento fungovaný subjekt nazývá se hereditas iacens.

Přikl. tato není v právu nic zvláštního, nýbrž jest to též fikce, které se užívá při nadacích. Podobně tedy jako nadace jest i hereditas iacens pomůckou

(nefyzickou osobou).

Hereditas iacens počíná úmrtím křesťanským a končí odevracením pozůstalosti dědici na rozdíl od nadace jest tedy jen přechodným útvarem.

Zákonným nástupcem hereditatis iacens je přihlášený dědic. Jeví-li dědicové nevdání omeb nepřihlási-li se do lhůty jím soudem dané, ustanoví se opatrovníka pozůstalosti (§ 128 prot. o říz. resp. - curator bonorum). Také věřitel existující, který chce čekat oří se někdo přihlási, může žádati, aby za pozůstalost byl, řízen curator litis (ad hoc - § 811) Pokud tu není, nástupce, může pozůstalost nabývat i práv jen u něho-li tu k tomu třeba činn. na př. dle § 405.)

5. Právo dědice v subjektivním smyslu.

Právo dědice v subjektivním smyslu jest oprávnění žiati osoby (němci ovl. křesťanskou) omeb jistým poměrem k němu, v zákonné udaným subcolorati ob celú pozůstalost omeb pověrné části její. Právo dě-

dické v subj. smyslu přísluší, tedy jen dědici, ne odhazovníkovi, tento má obliigační nárok.

Právo dědické jest absolutní, j. působí proti každému § 532 věta 2, slovo „dinglich“ wito tu jest v. simplu, absolutní, podobně jako na jiných místech obč. zák. (na p. § 1095), který výraz „absolutní“ vůbec nemá.

Občanský zákoník v § 532 definuje právo dědické jako výhradní právo vstí v dědič. pozůstalost. Konstrukce tato spočívá na theorii přirozeného práva, dle níž věci pozůstalostní jsou vlastně „res nullius“ a dědici přísluší výhradní právo okupace. Stejná konstrukce užívá se i nyní v přičině práva hmotný rybolovu, doložení¹²⁾

Na právo dědické se však konstrukce tato nehodí, neboť nevysvětluje nyní jiným ani přechod passiv, která přec nejsou předmětem nějaké okupace.

6. Právo dědické v objektivním smyslu.

Právo dědické v objektiv. slove smyslu roz-

umíme soubor právních pravidel, jež upravují přechod majetkových práv a charakter zemřelého na osobu jinou z důvodu, že důležitý subjekt zemřel: 13)

Právo dědické v obj. sl. sm. upravuje tedy pouze právo dědické v subj. sl. sm., nýbrž zároveň i právo na singulární sukcesi mortis causa a právo na odium. O některých případech singul. sukcese mortis causa pojednává se však, dle tradice, dle práva, že souvisí úzce s jinými obory právními, v těchto jiných oborech, tak o darování na případ smrti při darování v právu obliigačním, o některých smlouvách svatebních, majících účinky v přiroda smrti (na p. smlouva ad vitalitatem) při smlouvách svatebních v majetkovém právu manželství.

II. O delaci vůbec

A.) Náležitost delace.

Všeobecně delace předpokládá:

- 1.) v osobě zůstavitelově, aby zemřel a zanechal

jinými.

2) dívec, kterým někdo za odměnu onoho kurá-
lého jest oxračen. (A. z. dívec delacní.)

3) v osobě takto oxračeného dědice, aby v době
delace žil a nebyl z dědictví vyloučen.

V kolástrním případě, že dědic byl povolán
pod podmínkou odkládací, vyhledává se dále k de-
laci, aby podmínka se splnila.

Doba delace je všeobecně doba smrti křes-
telská (§§ 536, 537); jen v říčním kolástrním přípa-
dě doba splnění podmínky odkládací (§ 703)

art 1 Zústavitel musí zemřít a zanechat jmění.

Nezanechal-li zemřelý jmění, vzkchází se ani žive-
ní pozůstalostní (§ 72 pat. o říz. nesp.)

Smrt křesťanská musí býti skutečná a fy-
sická.

a) Skutečnou smrt nahrazuje jen provizorní olu-
haz smrti provedený dle zák. ze dne 16 února 1883 č. 20.
r. z. a neb prohlášení smrti dle téhož zákona.

V těchto případech více živé pozůstalostní se

zahájí a pozůstalost i odvedá; navrátil-li by se
však ten, jenž za mrtvého byl považován, půlno-
mu proti domnělému dědici žaloba o vydání de-
dictví dle analogie žaloby dědické § 823, 824¹⁴⁾

b) Typická smrt rozumíme smrt tělesnou a
proti tomu některá práva znají smrt občanskou
bud jako následek odloučení od světa vstupením
do duchovního řádu a neb jako trest uložený za
spáchání zločinu. Románské právo uzná smrti ob-
čanské

a) Jmění toho, jenž složil slavně sliby chudoby,
nerozdělí se tedy jako při smrti, nýbrž zůstá se
pro jmění jeho kolástrní curator bonorum (§ 102 pat.)
a teprve po fyzické smrti rozhodnutím se pojednává
se pozůstalostí.

B) Podobně je tomu u vojenského uprchlíka
(deserteura) dle § 208 lit a) voj. tr. zák. jmění jejich
se registruje, dává se aniho dětem v traušonu
říjícím úprava starou píměrou a teprve po
smrti fyzické připadá dědictví¹⁵⁾

ad 2. Důvod dělační.

La d'édifice po ukončení jeho může býti vena-
cán buďto právem t. j. tím, že se realizá v takovém
poměru k zinstaviteli, který zákonem určuje (pří-
kazem, svazek manuskriptů) aneb v silu zinstavite-
lovou. Tato síle pak může býti projevna jedno-
stranně anebo smlouvou. Dle toho rozek vážíme
důvody dělační: zákonný, testamentární, smluvní,
a poloupnost: zákonnou, testamentární, smluvnou

a) V příčině různých kvót pozůstalosti mohou
platiti různé důvody dělační (§ 534) a neplatí tedy
záhada římská: Nemo pro parte testatus, pro parte
intestatus decedere potest. Či dle-li zinstavitel jen
o kvótě na př. o polovici, případně druhé polovi-
ce zákonným dědicům. Jeli tu smlouva dědická,
vždyť vedle ní vstupují i jiný důvod dělační
alespoň v příčině čtvrtiny pozůstalosti (§ 1253.)

Děditi může ostatně tato osoba různé kvóty z ruz-
ných důvodů dělačních, náke' k tomu § 534 sluší v
textu výpl. rozšířiti. 16.)

b) V příčině téže (identické, ne- stejné) kvóty a tedy
i v příčině celé pozůstalosti nemůže platiti zároveň
více důvodů dělačních a to ani tehdy, kdyby zů-
ly ve prospěch téže osoby (uv. § 508.) Zákonem poloup-
nost platí tu jen potud, pokud není ta síle zinstavite-
lovou a v příčině této kváre platí síle jednostranně
projevna' jen potud, pokud není ta smlouva.

Říká se proto, že smlouva dědická jest mocnější
než testament a testament mocnější než zákon.
Tím není řečeno, že by dědic z slabšího titulu měl
méně práv než dědic z titulu mocnějšího (na př.
v příčině přehlášení, vstupování a správy pozů-
stalosti, poměru k nepominutelným dědicům atd.)
výbrě ří, setkali-li se v příčině téže kvóty dědic z
titulu slabšího a dědic z titulu mocnějšího, musí
onen tomuto úplně ustoupiti. Sv. i § 126 pat. o r. n. n. n.

ad 3. Dědic musí v době delace žiti a nemí býtí z
d'edictorí vyloučen.

a) Existence dědicova.

1. Jeli osoba, jež děditi má, současně žiti.

Arch 3. Třech, dědické

staritelovijm, totiž v době úmrtí jeho již rozemna, mii-
si jeho úmrtí přeráti. Zeměla-li současně se zintavite-
lem, meděci arg § 25 in fine)

Protože nasciturus považuje se za narozeného,
jdeli o jeho práva (§ 22) stačí tedy když odtic v době
delace je alespoň xplozen t. j. když alespoň do desí-
ti měsíců¹⁸⁾ po delaci se narodil.

2. Ktili testatorovu mohou být povolány za
dědice i osoby ještě ani nenrozené ani nepřoxené.
(§ 612. dv. del. z dne 29 května 1845. č. 888 sb. z. v.) a rov-
něž právnícké osoby ještě neexistující, zejména mii-
ně být ustanovena za dědice nadace, která se práve
testamentem křizuje pro případ úmrtí¹⁹⁾

V takových případech nemtu výjimky k pra-
vidla, že dědic v době delace musí existovat; protože
osoby douč neexistující povolávají se pouze pod
podmínkou jejich vzniku, takže teprve vznikem
splní se ochladací podmínka a delace též teprve
tehdy nastává (§ 403).

3.) Dědic nemí být vyloučen.

Důvody vyloučení z dědictví konkládají se
tak, jako důvody delacii buď na kaňoum usta-
novení nepřizobilit) neb na posledním pořizení
(negativní testament) neb na smlouvě se zintavitelem
(vzdání se)

Čypla-li tedy nějaká osoba důvodem delacii
níma) na dědice oknačms, sluší zkoumat, není-li
z nějakého důvodu o kterých zde jednáme, vyloučena

A.) O nepřizobiliti dědicové.

Lásadně je každij xpizobiliti dědic (§§ 17, 18, 538,
356) nepřizobilit musí být voláti odia volně

Proxnaváme nepřizobilit absolutní a relativ-
ní dle toho, zda-li někdo je nepřizobilit k jakémuko-
li dědictví neb k dědictví po určité osobě.

1. Absolutně nepřizobiliti jsou:

- a) scholníci, kteří složili slavný slib chudobij
- b) vojenská upchlici až do doby dobrovolného
meceného návratu (§ 208 voj. tr. zák. § 544 ob. z.)

c) exinci v příp. t. zv. reborse, totiž, když jejich
stát uznává rakouské příslušníky za xpizobiliti

Imunshyjni staty existuji' smlouvy, ale kterých se vzájemná vřisobilit' vřislovně vřisobíva²⁰⁾

2) Relativně vřisobilit' jsm.

a) Kdož dopustil se dolomního trestního skutku proti etě, tělu neb uva jětku vřisovitelovu, jich, deti, ro-
diců neb manžela § 540. Jest třeba dolomního činu, kulponi' restaci. Jest třeba činu vřisovitelova dle
mákonu trestních a věcni' se vřisodil, zda-li ztíhá se z
moci vřisodni' neb jen na zádost porokovněho štát
vřisni' pouhy' pohra, je-li trestný.

Vřisobilit' tato poruži' i při delikttech stíha-
ných z moci vřisodni' křisov vřisovitelu proviněni' pro-
mijel, evř štát se vřisov i vřisovky (§ 540 in fine 21)

Poruži' tēž povelčeniim trestního činu, neboť pak jed-
nak nemůž být čim ten stíhan, (kann v § 540) jednak
jest odvodněna povesumpse provinutí²¹⁾

b) Kdož hleděti vřisobiti' porokovnost mortis causa
odporuži' skutečně vřisli vřisovitelově, tedy osoby
které vřisovitelu vřisovily' testovat' a neb vřisověnou
při posledně vřisli kato jily, pak naopak osoby, které

vřisovitelu vřisov' neb podvodem přisovily k testování
a neb posledně vřisli vřisovely neb povelčily štápa-
dy podli' detěni' (vřisověni' a podvřisověni') nejsou
sice vřislovně vřis 542 uvedeny, plynou však argu-
mento a minori ad maius vřisověni', že si jsm
vřisobilit', kdož testátora, moel neb podvodem k
testování přisovily, tím více vřisovily' jsm vřisobili-
liti, kdož vřisově osobu testátora oběvli.

Ji, kdož takovym vřisovem se provinily, jsm
ovřim, tēž vřisověni' tēm, jsm tēm škodili dle vřis-
sad o vřisově škody (§ 542 in fine)²²⁾

c) Kdož soudně dovněvli neb vřisověni' byli, že
dopustili se se vřisovitelem vřisověni' neb vřisověni'
ni. Těto soudně dovněvli neb vřisověni' musily se
stát' jix, na jiné příležitosti vřisli ve sporu o vřisov-
sobilit' na př v trestním vřisověni', ve sporu o vřisov
nebo vřisověni' vřisově, který tēprve ve vřisově se
vřisovily, že dřisov o vřisověni' a neb vřisověni' pro-
vede, nemá být' slyšev. ²³⁾ Že by vřisov dřisov vřisov
musily jix, na vřisově vřisovitelova být' proveden,²⁴⁾

neplýne s plnou určitostí se rozikona²⁵⁾. Důležitá jest, že tento důvod nespůsobivosti platí jen při proloupnutí testamentárního tak, že se rozikona²⁶⁾ osoby takové bude všeho po sobě dědi.

I. Doba, dle které se posuzuje spůsobivost.

Všechně tato doby platí:

a) osoba, jež dědití má, musí býti na každý spůsob v čas delace spůsobiva (§ 545.) Kde tím však řečeno, že děditví, je-li v tomto okamžiku spůsobiva, jistě již obdržel²⁷⁾, nýbrž jen, že není-li v tom okamžiku spůsobiva, jistě ho neobdrží (ano § 546.)

b.) Naprosto na tomu není, byla-li nespůsobivá v nějaké době před delací. Slovem „jedine“ v § 545, má býti vyloučeno pravidlo práva římského, že při testamentární posloupnosti bylo třeba spůsobivosti dědicovy i v době posledního poučení.

c.) Nespůsobivost, jež nastala v době po delaci až do soudního odvolání pozůstalosti, má ten účinek, že dědic takový nemůže se přihlásiti a přihlásil-li se již, nemůže mu pozůstalost býti odvolána. Dědic

takový ztrácí právo z delace a pozůstalost^{deje se} ~~odvolá se~~ ^{deje se} okamžikem, kdy ztratil spůsobivost, na osoby po něm povolane. Aby dědic pozůstalosti tedy skutečně nabyl, musí trati jeho spůsobivost od delace až do odvolání.

d.) Nespůsobivost, jež nastala teprve po odvolání, již nevadí. Jinak je tomu v příp. § 121 obč. z. : volava, jež vešla v nový smatek nevyžehavší rozikona dobý, ztrácí vše, co po níží mrtis causa obdržel a, byť i pozůstalost jí byla již odvolána.

III. Účinek nespůsobivosti:

1.) Pro nespůsobivého samého je účinek ten, že, až je důvodem delacím a dědice designován, nedědí.

Účinek delace jest u něho vyloučení.

2. Pro potomky nespůsobivého nemá nespůsobivost předešlá jejího základu žádného účinku ani nepřímivého (že by i oni byli vyloučeni § 541) ani přímivého (že by oni proto místo něho dědili). Pro posloupnost rozikona tu platí:

a) není-li již nespůsobivý v době mrti zůstavitele, není potomci nespůsobivého vyloučeni (§ 541) jinak

je tomu při vydání (§ 551)

b) Žije-li nepřizobily v době úmrtí zintavitelova, jsou sice jeho potomci vyloučeni, ale nikoli proto, že je nepřizobily, nýbrž proto, že žije (§ 432 in fine) Z tohoto pravidla je však výjimka v případě potomků desertera, tito nejsou vyloučeni, kdyby i deserteur v době úmrtí zintavitelova žil, neboť deserteur v tomto ohledu považuje se za mrtvého (§ 208 lit e) voj. trest. zák.).

B) Negativní testament.

Ustanovení, že někdo nemá být dědicem, vyjadřuje těchto náležitostí (v případě způsobilosti testatorovy formy atd.) jako pozitivní ustanovení, že někdo má být dědicem. Smysl má ovšem jen tehdy, když osoba takto vyloučená je dědicem zákonným aneb byla v dřívějším testamentu dědicem jmenovanou. Zvláštní druh negativního testování je vydědění, kterého výrazem se v technickém smyslu užívá pouze u dědiců nepominutelných.

a.) O vydědění dědiců.

1. Zákoně vydání dědiců před delací může nastat jenom u dvou aneb u vydědění se prac-

sumptivním dědicem a zintavitelem § 551.

Smysl taková je v takovém poměru ke smlouvě dědicí ve vlastním smyslu (§ 1249) jako negativní testament ke testamentu v obecném slova smyslu. Zvlášť je zejména sluší od jednostranného vydání se po delaci, která delaci ovšem nevylučuje, nýbrž předpokládá.

2. Formy nějaké k vydědění smluvním vydání se dědiců není třeba (§§ 551, 883)

3. Účinek takového vydání se je, že nenastává delace se zákona aneb s titulu testamentárního neb smluvního, jenž předchází vydání se. Vydání se má účinek i pro potomky vydávajícího se a i v tom případě, kdyby ten, jenž se vydal, zemřel dříve než zintavitel, § 551 in fine.

4. Občanský zákoník počítá v § 538 vydání se k důvodům nepřizoblosti. Jest to jednak theoreticky nesprávné, jednak je rozumnější prakticky důležitě.

Oba případy podobají se více v tom, že delace jest vyloučena, ač by jinak nastala, ale rozeknať se v tom:

Arch 4. Přísl. dědicí

- a) že nepřizobilit apočiva na vili zákona, vdač se na vili stran.
- b) že potomc. nepřizobilitého nejsem vylučeni; potomci vkolavšeho se však jsou;
- c) že zintarvitel mrtvé platí testamentem, nebo sudau vau povolati na dědice toho, jani v dald, nikoli však nepřizobilitého. 29

B. Účinek delace.

1. Depravované právo dědičky přechází na dědice dědičkovy (§ 537) líka tuto uzavře se v rak. právu transmissi. Zhostejno je při tom, zda-li dědic se již byl přihlásil či nic; nevčinil-li tak, nastupují jeho dědicové v právu k pozostalosti se přihlásiti nebo ji odmítnouti (§ 509) Důležité je tu dbáti na dobu delace, protože při suspensivně podmíněném právu dědičném nastává delace teprve uplněním podmínky; má-li dědic v takovém případě splnění podmínky přikiti, aby transmissi ve prospěch jeho dědiců nastala (§ 703) v ostatních případech stačí, když dědic zintarvitel přikiti, aby transmissi nastala.

2. Depravovaná pozostalost mrtvé dědic inter vivos

neexistuje (§ 1278 a násl.) to platí dokonce i o dědici poročeném jin podmíněně (mrtví-li jin zintarvitel, takve slovo „angefallen“ § 1278 obšířně vykládá extensivně. 30) Zintarvitel, na kterobyti zintarvitelova jest vřea naprosto vyloučen (§ 1279 a 4)

3) Na jednotliví věci patřící k pozostalosti dědici deprivované ushou jeho věřitelské věti provisorni exekuci dle § 822 obč. s. článek ten platí vřeam „angefallen“, co bylo řečeno sub 2.)

III. Zákonná posloupnost.

Posloupnost zákonná nastává potom, pokud nastává posloupnost a vřele testatorovy; tedy pokud zintarvitel platí dědice ustanovil a neb ustanovení bylo bezúčinné (§ 727. 31)

Posloupnost zákonná může nastati též pouze pro část pozostalosti; počítat-li zintarvitel jen o částí a neb stal-li se poňsem v přičině části bezúčinným.

Zhostejno je, zda-li zintarvitel poříditi vřele a neb zřadu vřele poříditi nemohl, též při osobách nepřičtených (na př. nezorozených dětech, blížech) nastává posloupnost

zákonná, takže je theoreticky vyhláseno redukovatí i posloup-
nost zákonnou (presumptivní) vůči nástavitelovi. To s
historicky je institut posloupnosti zákonné primární,
kdežto institut testamentu sekundární.³²

Posloupnost zákonná nastupuje te dy v řadě, není-li
zvláštního důvodu, aby nastoupila, přirobitě její je
měno generelně, kdežto přirobitě testamentu smlouvy
dědičné speciálně.

Z těchto všech důvodů pojednáváme dříve o posloup-
nosti zákonné.

V rakouském právu jest lhotejšus, odkud juristé zinstá-
vitelevo pochází, jakého je druhu, zda-li muž či nemovi-
té (viz § 612) zdali jest síkonné či xolédní; lhotejšus jest po-
hlaví, jak na straně zinstavitele tak na straně olédicovů a
příčinnů osob xprostrě xkujících přibuzenství.

Posloupnost zákonná je buď obecná neb zvláštní.
Tato platí pro osoby určitého stáru neb pro věci určitého dru-
hu (§ 761); ona platí všeobecně.

A.) Posloupnost obecná.

Posloupnost obecná xakládá se na přibuzenství
a xazkhu manželském. Přibuzenství je buď pokrevné

neb adoptivní. Pokrevní přibuzenství je buď manželské neb
nemanželské. V příčině nemanželského olédicovů xase xoxe-
rrovatí, nastata-li legitimace a jasná.

I. Posloupnost přibuzených manželských.

Manželská přibuzenství xosisterni jsou na t. j. v. parentely, totu
skupinu osob pocházejících od jednoho předka xpolu tímto
předkem.

První parentelu tvoří descendenti zinstavitele xavného.

Druhou parent. tvoří otec a matka zinstavitelovi a jejich
descendence mimo descendenci zinstavitele xavného.

Třetí - olédicové a babý, zinstavitelovy a jejich descendence
mimo rodiče zinstavitelovy a jejich descendenci.

A takoví xpr xosobem se pokračuje až do šestého xvati
parentel. Tole druhá parentelu tvoří tedy olédicové xnad olédicové a je-
jich descendence mimo bližší descendenty zinstavitelovy a
jejich descendenci.

Další parentely dědičného práva se xakónem již nemají.
(§ 757.)

1) Učinní osob x těchto šesti parentel, které jsou oprávněny
k posloupnosti, doje se olle těchto osob zais osob:

a.) Osoby x bližší parentely vylučují osoby, se xolédicovů xjích

pramitě, tedy chvárně a zintarvitelní (první parentela) vy-
lučují rodiče, bratři, sestry, synové zintarvitelní (druhá p.)
osoby tyto a i první jediná osoba z nich, vylučují děda, strýce,
bratrance (třetí parentela) atd.

a.) V třetí parentele vylučují každá živá osoba vst-
upující do descendenty (která vždy, jak uzmovno, patří k té-
že parentele), tedy syn, matka (z tohoto ~~bratra~~ ^{syna}) otec bratra,
bratr synovec (z tohoto bratra), strýc bratrance (z tohoto
strýce), descendent takový může dědit jen tehdy, pochá-
zí-li zároveň ještě od jiné osoby již zemřelé, která se na-
lézá ve stejné parentele, tedy vlastní bratr, dědi, když otec
týj a matka zemřela, protože pochází tak od matky (vlastní
bratr u strany otcovy však nedědí vůbec, žije-li
otec) a i když tedy v podomnem parentele, která k polovin-
nosti se dostala, vždy nejdříve hleděti na osoby vprá-
vích generaci a na osoby nižších generaci jen potom,
pokud předkové jejich již zemřeli.

2. Rozdělení pozintalosti mezi osoby takto určene-
dě se o všechny tyto zásady.

a.) V první parentele dědí dítě zintarvitelní otc hlav-
ně zemřelou dítě před zintarvitelním a země hlav-
ně

samo dítě, obdrží tato omezení zintarvitelní podíl, který
by byl připadl zemřelému dítěti. Točlově je tomu u
prvnímu a dalších descendentu, jak obšírně vyloženo
v §§ 733 a 734.

Je tomu i v případě descendentu neobdrží však podíl
žádný (s. srovn. 16), byť i kdyby se jeho descendent byl
nepřímo děditel (§ 732 in fine. 22)

b.) Dostane-li se druhá parentela k dědictví (nemá-li de-
scendentů zintarvitelních), rozdělí se pozintalost na dva
díly, z nichž jeden obdrží otec a zemřel-li před zintarvitel-
nem, jeho potomci, druhý matka, a zemřela-li před zintar-
vitelním, její potomci. Toto rozdělení těchto osob dědí dle pra-
videl dotčených sub a.) Vlastní bratři dědí tedy, nemají
tu rodičů v obou polovinách, nevládní v jedné (§§ 735-736,

Nemají tu nikdy na straně jednoho rodiče (na př. otec
a potomci jeho zemřeli před zintarvitelním) případně celá
pozintalost straně druhého rodiče (§ 737), tak že zanechal-li
zintarvitel pouze nevládního bratra (a každého rodiče a
každého jiného sourozence neb potomka z nich) obdrží tento
nevládní bratr celou pozintalost, ať pochází jen z jedno-
ho rodiče.

Arch 5. Filch dědictví

e) V dalších parentelách dědi u obdobně. Průstalatost rozdělí se vždy na tolik částí, kolik je párů ascendentů, tedy v třetí parentele na dva (rodiče otcovy a rodiče matčiny § 738), ve čtvrté parentele na čtyři (§ 742), v páté na osm (§ 745), v šesti na šestnáct (§ 748). Tyto páry ascendentů se svjnují descendenty jinými u v obě z kmene. V každém takovém kmenu dědi se dle pravidel dotčených u b.)

Shoai-li vězný kmen, případně jeho část tomu kmenu, který je mu nejbližším obapolným descendentem spojen. N. p., ven-li tu bába z strany otcovy a u potomstva po ní, obdrží polovičku polovičky, která by jí připadla, děd ze strany otcovy (je-li manžel) a u ho potomstvo. Ven-li tu a u těchto osob, případně celý kmen rodičů otcových kmeni rodičů matčiny (§§ 738-750 a. z.)

II. Posoupnost průbuzných nemanželských

1. Nevstala-li legitimace do doby delace, platí:

a.) Nemanželské dítě a jeho manželské descendenty dědi po nemanželské matce dle těchto zásad jako dítě manželské. Nemanželskému dítěti a jeho descendenci nepřísluší však právo dědičné po nemanželském otci, po průbuz-

ných otcových a u po průbuzných, matčiny, tedy zejména též ne po sourozencích (§ 754.)

b.) Nemanželská matka dědi po nemanželském dítěti a jeho manželských descendentech dle těchto zásad jako matka manželská (§ 736.)³⁴⁾

Nemanželskému otci, průbuzným otcovým a u průbuzným matčiny nepřísluší právo dědičné po nemanželském dítěti, takže ven-li nemanželské dítě nezanechalo testament, jsou v právu parentele povoláni jeho descendenté, ven-li těchto, je v druhé parentele povoláni pouze matka a další parentel obojí u.

2.) Bylo-li dítě do doby delace (§ 546) legitimováno, sluší rozvažovati:

a.) Děti legitimované dle § 160 (totis diebus z manželské kovalidované nebo putativní) pak děti legitimované dle § 161 (per subsequens matrimonium) jsou v přičině obecní posoupnosti zákonné naroven postaravým dětem manželským. V přičině jejich, jejich rodičů a dalších průbuzných platí tedy zásady uvedené u b.) (§§ 752, 756.)

b.) Dětem legitimovaným dle § 162 (per rescriptum principis) přísluší jen tehdy zákonné právo dědičné po

otci; když v rescriptu legitimacním učiněném ten výslovně
 jest uveřejněno. Za ostatní legitimaci tímto účinkem přísluší
 pouze otci (§ 753) Dítěti tato legitimovanému přísluší však
 pouze právo dědičné po otci a matce (po této dle 1a), nikoliv
 i po příbuzných otcových neb mateřských naopak po něm
 dědí jen otec a matka, nikoliv i příbuzní otcovi a mateř-
 ní, tedy zejména též ne sourozenci dítěte (§ 756.)

III. Posloupuost příbuzenstva adoptivního.

a) Děti adoptivní a jejich manželští descendenti dě-
 lí po adoptantu, po příp. adoptantech, jako děti manžel-
 ské (§§ 755, 183.) Po příbuzných adoptantů však dítěti adop-
 tivnímu právo dědičné nepřísluší. Dítě adoptované ne-
 ztrácí adopcí zákonného práva dědičného v přirozené své
 rodině.

b) Rodičům adoptivním právo dědičné proti dítěti
 adoptivnímu nepřísluší (§ 756); zde tedy není recipocitny.

IV. Posloupuost manželů.

Právo na univerzální po případě singularní successi
 se náleží, nebylo-li manželství rozloučeno (§ 1366 in fine)
 anž oinon, pozůstalého manžela ro. vedev. o (§ 759 in fine.)

1. Manžel dědicem je manžel jen tehdy, než manžel-li
 zemřelý manžel dítěte.

a) Je-li tu jiní příbuzní ginteritellovy mimo dítě,
 dědi manžel čtvrtinu pozůstalosti. Do dědičného podí-
 lu vpoctě se včechno, co manžel obdržel ze jiných zemřelí-
 ho na rozdíl od ostatních, smluv neb poslední vůle (§ 758.)
 Byla-li uzavřena smlouva advitalitní a chce-li po-
 zůstatý manžel práva z ní učiti, nemá nárok na
 dědičný podíl § 1258.

b) Nemá-li tu žádný jiný náhodný dědic, obdržel po-
 zůstatý manžel celou pozůstalost (§ 759.)

2.) Zemřel-li zemřelý manžel dítěte, třeba z jiného manže-
 lství, obdržel pozůstatý manžel jen právo počívací k podí-
 lu pozůstalosti; není tedy dědicem, nýbrž singularním sub-
 cesorem. Nepřijímá dluhy pozůstalosti aniž musí se
 se přihlášiti. Je to singularní successio ex lege³⁵⁾

Podíl, jehož užívání mu přísluší, je rovný dle počtu
 dětí. Je-li tu jedno dítě neb dvě neb tři, je to čtvrtina čistě
 pozůstalosti, je-li více dětí jen takový podíl, jaký výjde,
 když se rozdělí pozůstalost počtem dětí a manžela.
 Je-li tu čtyři děti, obdržel tedy pětinu k manželství, je-li

in pět dětí, šestu. Vlastnictví podílů toho zůstává dětem.
Do toho podílu se počítá rovněž to, co pozůstalý manžel
obdržel ze jmění zemřelého na základě smluv svatebních,
nebo posledního přikázání (§ 757, 758.)

B. Posloucnost vládní.

I. U katolických duchovních

1. Klerus sekulární římsko katolický.

Kněží světati mají velkou povinnost testovat ověření jmění
retestovali-li však, platí zvláštní posloucnost dle dv.
dela. ze dne 3. října 1804 č. 828 sb. z. a. Kněží rozumní, byli-li
uinstančně trvale ustanoveni při nějakém kostele čili
místu. Do první kategorie patří: biskupové, kanovníci, faršní
místní kaplani obvodní, do druhé kooperatři, provi-
sorů při světských ústavech ustanovení kněží např. ka-
scheti) atd.

a.) Byl-li duchovní trvale při kostele nějakým ustanov-
ením připadá poslušnost:

α) třetina kostela, při kterém naposledy byl ustanov-
en (také když zemřel ve výsluhbě.)

β) třetina ústavu chudých toho místa, kde je kostel
umístěn (subd.)

γ) třetina přibuzných dle obecní posloucnosti. Jsou-li
tu některá přibuzná chudá, mohou dostati i z třetiny chu-
dých tolik, kolik by z ní obdrželi dle obecní posloucnosti
(dv. dela. z 16. září 1824 č. 2040 sb. z. a.) O tomto ústrojí chu-
dých přibuzných rozhoduje politický úřad (dv. dela. z 23.
srpna 1799 č. 475 sb. z. v.)

b.) Nebyl-li duchovní stále ustanoven obdruž:

α) třetinu ústavu chudých místa, kde duchovní zemřel,
β) do třetiny přibuzných dle obecní posloucnosti a i tu
mohou požadovati chudí přibuzní příslušnou část z tře-
tiny chudých.

c) V příčině vojenských duchovních platí obecní poslou-
cnost (dv. nař. ze dne 20. února 1832.)

2. Klerus sekulární katolický řeckého rita (uniati)

Lauchal-li katolický duchovní řeckého rita velkou va-
lou dětí, platí pro pozůstalost jeho obecní posloucnost,
jinak však platí i pro tyto duchovní zvláštní posloucnost
uvedená sub 1. (dv. dela. ze dne 14. června 1843 č. 712 sb. z. v.)³⁸⁾

3. Klerus regulární.

U řeholnicích platí zvláštní posloucnost obecní³⁹⁾
V příčině členů německého řádu platí však, že jmění jejich

případně rádu, netestoval-li jinak se svolením ministra
(§§ 12, 13 patí ze dne 28. června 1840 č. 451 s. z. s.)

I. Do statků selokých.

1. Starší předpisy o nevolitelnosti statků selokých
zejm. patenty ze dne 29. října 1790 č. 72. r. z. a ze dne 26. kvě-
tna 1791 (pro Čechy) č. 152 s. z. s. byly změněny na zákl. říš. ká-
ho zák. ze dne 27. června 1868 č. 79. r. z. jednotlivými záko-
ny zemskými; v Čechách zákonom ze dne 20. pros. 1869 č.
152. s. z. jen v severním Tyrolsku došel platit patent ze
dne 9. října 1795 (pro Tyrolsko) č. 258 s. z. s. Než má
seloký statek připadnouti nejstaršímu synu, jsou-li
přítomni manželé, manželky, jinému synu a není-li
tu syna, nejstarší dcery, vždy však jen jednomu z rodí-
ny? Pozůstalý manžel, je-li spoluvlastníkem, má právo
druhou polovici vykoupiti. V každém případě musí ten,
kdo statek převezme, ostatní dědice vyplatiti.

2. Říšským zákonem ze dne 1. dubna 1889 č. 52. r. z.
vyplácen byl znovu rámcový zákon o zvláštním rozdělení
poústalosti, v němž náležá se zemědělské hospodářství
střední velikosti (t. j. dvůr.) Předpisy zákona toho mají
však nabýti platnosti v jednotlivých zemích teprve vy-

dáním zvláštních zákonů zemských; dosud takové zákony
zemské vydány nebyly. Blíží ustanovení o tom, co je
dvoem, ponechává se náhodě zákonodárců zemských. Důst. při-
pádnutí může jen jedné osobě ze patřících dědiců,
které- určí rovněž zemské zákonodárci. Na místě dvo-
ru rozdělit se cena jeho mezi dědice; prodily těch, kteří ne-
obdrží díle, jsou splatny dle ujednání, musí však to-
mu, jenž převzal dvůr, poskytnuta býti aspoň tříletá
lhůta k vyplacení jich. Prodily, nejedná-li se nic jiné-
ho, pojistí se na dvoři.

Dle toho jen rozdělení (jak i titul zákona prav) po-
ústalosti, nikoli osoby dědiců se mění a je proto
poskybno, kolali theoreticky důvody mluví o zvláštní
poslouposti omeb jen o zvláštním dělení poústalosti⁴⁰⁾

IV. O posledním pořízení.

Poslední pořízení jest jednostranné prohlášení mi-
le, kterým prohlásí se nekoum celý své jmění neb část
jmění⁴¹⁾ odvolatelně pro případ své smrti zanechá⁴²⁾
(§ 552.) Jednostrannost a odvolatelnost vztýkají se pro
volivěni od mluvený dědiců. Část jmění může zanecha-

natu, kde ideální i fyzickou část, tj. jednu věc.

Poslední pořádek dělíme na testamenty a kodicy. Obsahuje-li ustanovení dědice (byť a minimální část) jist to testament, obsahuje-li jevová jiná ustanovení je to kodex § 553. Rozdíl ten vykládá se tedy v obsahu, na možném pojmenování a rovněž v určitých slovech při tom vyznění, na př., odkazuje-li v ustanovení jmění zvaná ustanovení dědicem a listina je testamentem, k němu děditi 1000 Kč zvaná legát a listina obsahující pouze to je kodexem.

Ustanovení o volěžitostech jsou pro oba druhy posledních pořádků stejná.

A.) Volěžitosti posledního pořádku.

K platnosti podle pořádku je třeba způsobilosti testatorů při orální testatorů, bezvůle jako vůle a mčitého projevu v předepsané formě.

I. Způsobilost testatorova.

Za osobu je hodný způsobilý učiniti poslední pořádek, kdo není v právní vyloučení (§§ 16, 17)

Podstatnou slouží hned předem, že kde způsobilost je vyloučení, tam je vyloučení absolutní, nepř.

ponutí se toho kádně vztoupení, zákonným, vřítupcem ani nějaké spolupůsobení tohoto. Za nezpůsobilého není tedy má testator jeho pomocník nebo opatrovník.

Důvody nezpůsobilosti jsou tyto:

1. Nedostatek staří:

a) děti a nedopělí ve staří pod 14. rok jsou úplně nezpůsobilí.

β) veletíli od dokonání 14. roku do staří pod 18. rok mohou pořádati jen formou listiny a ve výkonu § 569, not. r. § 70. Lr. § 121. j. u.

γ) mohou 18 let neb více, může seka volně testovati.

2. Nedostatek rozumu.

Šílení a blbec nemohou testovati (§ 566) leč v rozhlém okamžiku (§ 567).

Ida-li kdo soudně byl prohlášen za šíleného, nerozhoduje o materiální nezpůsobilosti; nýbrž okohnat ta má výjimečně jen v právní formální, totiž v právní důkaz.

Byl-li totiž testator, za šíleného prohlášen, jest důležitá pro neplatnost testamentu a ten, jenž se na testament odvolává musí by dokázati lucidum in-

tervallum, nebyl-li testator prohlášen na zléneho, je do-
množena pro platnost testamentu a ten, jenž popírá plat-
nost, musí by dokázati zléneho.⁴⁴⁾

3. Slavný slib chudoby?

a) řeholníci řádu, kteří složili slavný slib chudoby, ne-
jsou způsobilí testovati § 573. Výjimkou mohou používat:

- a) řeholníci řádu, jímž má zoldátní privilegium, že čle-
nové jeho mohou testovati.⁴⁵⁾
- b) příslušníci řádu křiževého.

g) řeholníci, kteří s poutěmi byli slibi, tedy sekulární.

h) řeholníci, kteří jsou v takovém postavení, že se nepova-
žují již za členy řádu, na př. desáhl-li řeholník hodno-
sti biskupské neb kardinálské.

b) Redemptoristé, nekládající k tomu slibu chudo-
by, nýbrž jen vatican simplex, jsou způsobilí testovati (dv.
dekr. ze dne 9. ledna 1843. č. 670. v. z. s.)

4. Desence. Vojenští uprchlíci nejsou způsobilí testova-
ti v čase mezi desencí až do dodání neb dobrovolného ná-
vratu § 208. tr. z. voj. Tě poslední vůle před desencí učině-
ná stává se neplatnou, což je výjimka z § 576. Doda-
ním neb vrácením se uprchlíci nabývají však poslední vů-
le opět platnosti (§ 576 platí jen v příčině poslední vůle a po-
čátku neplatné.)

5. Odsouzení pro zločin.

Osoby které dle voj. tr. zák. odsouzeny byly k smrti neb
těžkému žaláři, jsou nepřizobíle testovati podobu tratu. V pří-
čině civilních zločinů jest § 574. obz. z. mířen ustanovení ze dne
15/II. 1867. č. 131. n. z.

6. Prohlášení se, manustatutníka.

Prohlášení manustatutníka ustanoven na některý zákon-
ný dědicím předtí více než o polovici svého jmění (§ 568).
Menoji-li pokrouných dědiců, mohou přičítati volno⁴⁶⁾ § 568. obz.

II. Právnická vůle zústavitelova.

Vůle musí býti:

1. Skutečně vůlí, tj. musí býti vážně (a contr. zertu) a
s rovmplem. pojata (a contr. s úpln. testovati přič. to.); na
nedotatečnou vůli lze z jiného souditi; byla-li proje-
vena jen jako odpověď na suggestivní otázku. (§ 565.)

2. Vůlí testatorovau. Testopem se nepřipouští; vka-
kou z jiného je vycenou, že osoba dědicova musí býti po-
jmenována testatorem samým (§ 564.); totéž však platí
i v příčině osoby legatářovy i v příčině podílů a věci a

ostatních ustanovení poslední vůle. Jednou výjimku připouští § 651.

3. Bez vadnan. Vadnou činností:

a.) donucení a podvod, při němž je lhotejná kdo donucení neb podvodu se dopustil (§ 565), jinak je tomu při jedné věci živý (§ 875.)

b.) omyl (bez podvodu.) Sluší však rozumnosti omyl v obsahu vůle a omyl v motivu.

c.) omyl v obsahu činnosti vadnou a pod. právními nepřetrvívá, týká-li se osoby povoláního a neb předmetu resp. podílu, jež zintarvitel chce, a nechce. Stal-li se jen omyl v pojmenování, nevadí to.

β.) omyl v motivu vadí jen tehdy platnosti, když vůle zintarvitelova jediná na tomto motivu se zakládá. Zdá-li motiv byl zintarvitelům vyjádřen, je lhotejná.

III. Učtiny projev vůle v předepsané formě.

Všle musí býti projevem:

1. učito (§ 565) tj. takovým způsobem, že z projevu lze vůli testátorovu poznati. K uplatnění vůle zintarvitelovy učiti lze ovšem všech pomůcek výše uvedených (§ 582 in f., § 655, § 706 in f. a jiná výkladová pravidla

la.) Učtosti nevadí, jak již řečeno: fals a demonstratio. Některé věci se upravují jen na koncem vyloženy.

a.) Ustanovil-li někdo (katolík) svou duši dědicem, připadá mu 2/3 chudých, 1/3 namě, dr. dekr. 17/IV. 1812 č. 1006)

b.) Ustanovil-li někdo na dědice chudé, připadne dědictví místnímu fondu chudých jeho bydliště (dr. dekr. z 3. června 1846 č. 964 ob. z. z.)

c.) co rozuměti sluší přibývající, služebníci, dělníci, obřadují (§ 681-683).

2. v předepsané formě:

Připustné formy jsou různé!

Rozumně různé formy soukromé a veřejné, dle toho, je při nich třeba spolupůsobení třetích osoby čili nic, formy řádné a mimořádné, dle toho, jsou-li připustné vůbec neb jen za jistých okolností, formy písemné a ústní dle prostředků prohlášení vůle. Rozdíl ten se proplétají, jinou mimořádné formy jsou vždy soukromými.

A.) Pořadí soukromé!

I. Formy řádné!

1. Číslené pořadí!

Chce-li se děditel bez svědků nebo se svědky (§ 574, v obou případech musí být pořízením zintarvitel vlastní rukou, v jiném případě musí však i kontext posledního pořízení být psán vlastní rukou zintarvitelou, v jiném případě musí být psán osobou jinou; proto říká se testamentu bez svědků testamentum holografum a testamentu se svědky test. allografum.⁴⁸⁾

V obou případech je třeba, aby byl zintarvitel psán v jazyce, na jakém má být psán, na jakém látku (incaustum, tiskem, rukou) poslední pořízení je uspořádáno, vyplývá z výše uvedených ustanovení a listiny hebrejské (de. de. 22. října 1814. č. 1106 sb. z. 3.)

V případech podléhající volbě řeči, litera aneb látka může však často možno testamentu od píraťi pro nevědomost věřnosti aktu (§ 565), což jest ověření ^{quæstio} facti.⁴⁹⁾

V obou případech musí podpis, jak jméno značí, nalékat se pod kontextem, nikoli v uspr. no straně,⁵⁰⁾ i kdyby zintarvitel v podepsané chvíli se nám odvolával.⁵¹⁾

Pro jednotlivé případy písemného testamentu vzniklého pak platí zvláště:

a) Pořízení bez svědků.

K platnosti jest pouze třeba, aby zintarvitel poslední pořízení vlastní rukou napsal a podepsal. Datování (kolik připojení místa, dne, měsíce a roku sepsání) není třeba, disponuje se však zejména za přičinou věku, které z více pořízení je pozdější (§ 578)

b) Pořízení písemné se svědky?

Je-li poslední pořízení psáno osobou jinou než zintarvitel, jest k platnosti jeho třeba:

A) aby zintarvitel posl. pořízení vlastnoručně podepsal,

B) aby před třemi způsobilými svědky, z nichž aspoň dva majetkem musí být přítomni, potvrdil listinu jako svou poslední vůli;

J) aby svědkové se na listině sami jako svědkové poslední vůle podepsali (§ 579).

add.) Podpis zintarvitelův musí být připojen přímo ke podpisu svědků, nemusi však být připojen před svědky, nýbrž testátor může předložit svědkům listinu již podepsanou, jenom nemusí-li testátor psát, musí připojit známení svůj před věkem třemi svědky § 580. K platnosti stačí však pouze známení ruky, psaní jeho není třeba, rovněž není třeba, aby je psal

vědku jiného testatorovo, jnu věnují psati, polepsal
Indpis lebe jhij povaruje se po znamenub mby⁵⁶⁾

Kontest posledního pořizení může býti psán kým-
koli. Také jeden ze vědku může býti pisatelem posl. pořizení
§ 581. Pisatel posledního pořizení nemusi však mítí náležiti-
tosti vědka posl. pořizení, ze jména může býti pisatelem po-
slední vůle řeholník⁵⁷⁾

αβ) α) Způsobilost vědku.

Absolutně totiz bez ohledu na osobu testatorovu a obsah
poslední vůle nezpůsobilí jsou:

- 1) ten kdo víbee.
- 2) jinosi ve stáří pod 18 roků.
- 3) členové duchovních řádů⁵⁸⁾
- 4) na smyplech pomatení, lepi, kluči a utnu^{§ 591.}
- 5) osoby, které pro zločin porodu neb jiný zločin ve
jistí nechtivosti byly odsouzeny^{§ 592.⁵⁹⁾}

Relativně nezpůsobilí jsou ato:

- 1) vzhledem k osobě testatorově osoby, jž nerokují jeho věci⁶⁰⁾
- 2) vzhledem k osobě bližněho dědice a legatář, manželé, ro-
dici, děti a sourozenci dědicovy a legatářovy osoby, s nimi
v téže stupni se vztahující a lidé domácí od nich placeni^{§ 594.}

Osoby jinouvané sub β) nezpůsobilé jsou - však pouze v působení
dědictví, neb odkovu, jž přepadájí jim resp. osobě, jž s nimi je
v jedné věci proměni datování, ostatní ustanovení poslední vů-
le jsou platná. Ustanovení ve prospěch těchto osob musí, ma-li
býti platná, býti buď na právo zůstavitele vlastnoručně, tře-
ba v posledním pořizení allografickým, aneb dovědčen třemi
nezávislými svědky.

Tato dovědčení nemusi však býti speciální, stačí,
když posl. pořizení v celku je solemnizováno třemi nezávislými
svědky. Totiz platí, byla-li poslední pořizení ustanovena
neb osobou s níž přibývá neb se vztahem na právo⁶²⁾ § 595.

B. Akt solemnizující poslední vůli.

Testator musí se přítomnosti tří svědků listinně jasně
svou poslední vůli potvrditi. Forma není předepsána a
stačí i konkludentní čin. Ustanovení^{§ 565,} že projev vůle testa-
torovy není dotakový. Když stal z jím přisvědčením na
stáří, neobstání vztahovati se, § 565 t. j. kde jím obsah
poslední

Ústavní musejí býti alespoň dva svědci najednou,
jinou tehdy, nemusi-li testator psati neb nemusi-li čísti,
musi býti přítomni všichni tři svědkové najednou^{§ 580, 587}

Testator a svědkové musí vůli i vědomím býti v tom sa jedno, že svědkové jsou přítomni, aby asistovali při zřízení poslední vůle testatorovy. K projevení toho souhlasu volestací konfidentní činy. Výjimečného dožadování svědků testatorem zákonem nevyhledává (§ 601 a contr.)

ad y) Svědkové musí se na listinu podepsati, nikoli pouze na obal a mají se dle zákona podepsati dodatekem: jako svědek poslední vůle. Právě spotkají se s dodatkem: „jako svědek“ 63.

Obsah posledního pořízení svědkové znáti nemusí, jenom neměli testator čísti, musí mu jeden ze svědků pořízení přečísti a druhí dva mají se o správnosti četby přisvědčiti § 584.

2. Ústní pořízení.

K ústnímu soukromému pořízení je třeba, aby zřetelitel projev svou poslední vůli před třemi způsobilými osobami, kteří musí býti vřechu majetkem přítomni a způsobilí potvrditi, že se v osobě testatorově nestal omyl § 585.

O způsobilosti svědků platí to co řečeno v obecně.

Jest sice rádu, aby svědkové i obsah posledního pořízení pozměněli písemně, avšak k platnosti toho třeba není (§ 585 ku konci). Vyžadováno také ve svědků pořízení listiny

jeví se formálně v tom, že je-li tato taková listina ode všech svědků podepsaná, publikuje se po smrti tout jako poslední pořízení písemné. Není-li tato takové listiny, má soud vřechu ústního posl. pořízení z úřední povinnosti vyplechnouti procatem bezpřísežně a o tom sepsati protokol. Do přisvědčení mají býti vřechu svědkové jen tehdy, když vřechu a interestu o to žádá. (§ 65, 66, pat. z r. 1854 o říz. nepi.)

Dle § 586 o.z. vyhledává se, aby slyšení byli vřechu tři svědkové posledního pořízení aneb, kdyby jeden již nemohl býti slyšen, 64) alespoň dva z nich a aby vyponidali souhlasně jest sporné, zdali bylo volání náležitosti vřechu svědků pořízení povze na náležitosti platnosti posledního pořízení. Náležitosti přirození byly by novým soudním řádem, jenž zavádí volnost ocenění důkazů, pokud v soud. řádu o svědků není nic jiného ustanoveno, zrušeny (§ 272 odst. 1 sd.ř.) Spíše důvody za to mlti, že dle § 586 o.z. vyhledává se souhlasného přisvědčení svědků jakožto domatebné formality k platnosti a nikoli povze k důkazu posl. pořízení (§ 586.) že tedy soudním řádem, nyní ne nastala. 65)

II. Mimořádní formy (privilegované). 66)

Vřechu ku volání vřechu, které řádně nastova.

ni by činily nemožným neb obštným, stanoveny jsou
vlastní sradnější formy. Za okolnosti takové jsou mož-
ny: plavba, mor, válka ⁶⁷⁾ Na jiné okolnosti ⁶⁸⁾ nelze vjmi-
něně tyto předpisy analogicky vatahovati.

Nhmo to platí pro osoby vojenské i mimo stav války, vltá-
stni ulehčující předpisy, vztahující tento privilegium stavu.

Předpisy sem spadající jsou tyto:

a.) Z posledního pořizení (allografuimu neb instruímu),
je čini se o plavbě na lodi ⁶⁹⁾ neb v místě, kde parruje mor
neb podobná nemoc, stačí dva svědkové, kterými byti mohou
i členové duchovních řádů, ženské i jinoci ve stáři nad 14 ro-
ků. ⁷⁰⁾ Jeden z nich musí i pořizemí psati. Přítomni mají byti
pravidelně majidnem, jen když je nebezpečí nákazy, není
toho třeba §§ 597, 598.

b.) Onemocněli v listavech kontumaciích mohou no-
řiditi bere všech formalit. V takovém bezforemném posled-
ním pořizemí jsou však ustanovení ve prospěch vřivenci
i ostatn neplatna, leč by tito byli se zistavitelém přítomni
nebo ustanovení to by bylo vlastním nebo testatora na-
řadno a testator nímoto před svědky je byl potvrdil (§ 71

ve dne 30. V. 1857. ⁷³⁾

c.) Stáři vojáci mají výsadem, že k instruímu a allograf-
uimu) posledním pořizemí stačí dva svědkové rověni přit-
tomni, kterými mohou byti i řeholníci, ženské a jinoci ve
stáři nad 14 let. Ve válečném stavu není ani třeba, aby
svědkové byli rověni přítomni.

Výsady též požívají i osoby vojenské nenáležící k
stavu kombattantů, avšak jen, jsou-li ve službě válečné neb
třeba v mím, na válečné lodi. (řád služební pro c. a. k. vojsko
I díl, příl. 3 A.)

B.) Pořizemí veřejné

I.) Soudní

a.) Pisemné (§ 587)

K této formě se vřhledává:

- 1.) Aby zistavitel posledního pořizemí vlastnoručně
proděral,
- 2.) aby posledního pořizemí osobně soudu odevzdal,
- 3.) aby soud sestaven byl z osoby, její vykonává úřad
soudcovský v místě v němž testování se děje a z druhé přit-
omné osoby soudní. ⁷⁴⁾ Na místě této osoby druhé mohou
fungovati i dva obyčejní svědkové. Věchny tyto osoby
musí byti spůsobilými svědky

4.) aby o oděrvání poslední vůle sepsán byl soudní protokol a poslední vůle byla vráta v soudní uschování.

Předepsáno je též, aby soud testatora na to upozornil, že právní má být vlastnoručně podepsáno, aby soud poslední právní započítal, na obalu poznamenal, že to je poslední vůle a obry vydal testatorovi stvrzenku na oděrvaný testament. Tyto předpisy sluší však považovati pouze za předpisy manipulační. 75)

b.) listin (§ 588.)

Tato forma je nutno:

- 1.) aby testator před soudem (sestavem jin jak vrchn.) osobně listině prohlásil svou vůli;
- 2.) aby tato poslední vůle pojata byla v soudní protokol, který jest vráta v soudní uschování.

Předepsáno je též, aby tento protokol byl započítán a na obalu bylo poznamenáno, že obsahuje poslední vůli a testatorovi vydána byla stvrzenka: předpisy tyto sluší považovati za manipulační.

II. Notářské.

Testament oděrvaný písemně aneb účinný před notářem a dvěma svědky poslední vůle aneb před dvěma

notáři rovná se soudnímu testamentu místo soudce zastupuje tu notář resp. jeden z notářů. Ostatně platí, co řečeno o soudním testamentu (§ 70 uácl. not. ř.) Je-li však testator slepý, hluchý, němý, hluchoněmý neb nezna-li jazyka, jiná notář liřadovatí jest oprávněn, musí však to dle § 72. not. ř. zachovány býti i předpisy § 59-64 not. ř. 76)

Dodatek ke všem formám:

O společných testamentech.

Jediný aneb testovací obsahovati může zpravidla jen právní jedného zřítavitele § 583. Vyjíměně mohou manželé testovati společně § 1248 a nice ve všech písemných formách a ve veřejné listině formě, v kterémžto případě může napočítati se jediný protokol (ale též při listině rovněž formě jest ráziatě přípustno, aby vědkové sepsali jedinou listinu ve sm. § 585 in fine). Ve společném testamentu mohou se manželé povolati vzájemně. (4. sv. vzájemný testament), aneb mohou ustanoviti jiné osoby za dědice. Testamenty takové nejsou smlouvami a nepřisázní karázněny jsou v nálehu mezi smlouvami svatebními; mohou se jednostranně odvolati a odvoláním z strany jedné nepadá ještě právní strany druhé; i kdyby bylo vra-

jinými § 1248. Společný testament není tedy nutně vzájemný,
a testament vzájemný není ještě nutně korrespondivní.

B.) Oneplatnosti, zrušení a bezúčinnosti posledního po-
řízení.

T. Oneplatnosti:

Oneplatným posledním pořízením rozumíme tehdy, je-li tu-
sice (jednostranné) prohlášení vůle ⁷¹⁾ zástavitelovy ⁷⁸⁾ (jinými či-
ni opatření v působnosti svých majetkových poměrů na př.
před smrtí), avšak buďto prohlášení vůle chybí vnitřní nebo
vnější náležitosti aneb testátor je nezpůsobilý. ⁷⁹⁾ Žda-li ná-
ležitosti opomenuta byla testátorem nebo jinou osobou při-
aktu pořízení spoluvčinnou na př. zombocem, notářem, zotř-
kem, jest chybějící. ⁸⁰⁾

Neplatný testament, ⁸¹⁾ byl-li položen za základ pro-
jednávání prozistačně, ⁸²⁾ může nabýti také účinnosti
jako platný pronulčením žaloby odporčí dle § 1487. ⁸³⁾ Žda-
li pronulčící běží od prohlášení se dědice z tohoto testa-
mentu. ⁸⁴⁾

Poprvé-li se prozatím posledního pořízení, neplatí
ovšem. ⁸⁵⁾ Žda-li chybí § 1487.

Testátor může dědice nebo legátary zapověděti, aby o spo-

roval posledním pořízením pod strážou výhodnou poskyt-
nutých (clausula cassatoria). Takové nařízení nemá
však účinnosti aneb jde-li jen o výklad smyslu jejího; § 720.

II. Zrušení posledního pořízení.

Poslední pořízení se zrušuje buď vůlí zástavitelovna
a j. odvoláním, nebo jiných zákonem ustanovených příčin

A.) Odvolání.

Poslední pořízení je vždy odvolatelné i vzájemná i o-
slechní pořízení nečiní výjimky. Testátor může si však sám př-
ští testování ztížiti tím, že výslovně v posledním pořízením
ustanoví clausula derogatoria, že každé další pořízení
má býti neplatné, aneb že má býti platné jen tehdy, když
bude opatřeno určitými volávkami náležitostmi na př. dvo-
jným podpisem. Testátor, jenž toto ustanovil, musí, má-li po-
zději pořízení platiti, buď výslovně on ustanovení (tu clau-
sulu) zrušiti, aneb volávkami náležitosti, již si sám byl přede-
psal, zachovati § 716.

Odvolání posledního pořízení se může státi ⁸⁶⁾ buď vý-
slovně nebo mlčky:

1. ⁸⁷⁾ Výslovním odvoláním vyhledává se těch náleži-
stí jako k testování, zejména tedy způsobilosti bezvadně

vile a formy §§ 718, 719. Jen ustanovení, s nímž se soudí, může
jeho polovici; odvolati může celý testament § 718 in fine. K ob-
volání není třeba, aby vůle byla této formy, a jestli bylo po-
třeno, tak vůle testamentu může býti písemně odvolána,
veřejný souhlas a obřad. V privilegované formě lze
odvolati, jsou-li tu podmínky pro tuto formu.

Věřné právní, které nemá zároveň náležitosti sou-
hlasného, odvolati lze také tím, upínobem, že testator znovu
právní zpět (arg 74 not. r.) Může však také odvolati právní
tím náležitosti souhlasného právní, není ještě právní zpět.
včetně odvolání, nijaké poskytl tím jen povahu veřejného
právní, brá však jako souhlasné.

2. Měly by odvolati poslední právní brá právní
nové poslední vůle a nevíce staré.

a) Právní nového testamentu v pravém slova smys-
lu, tedy posledního právní, v němž ustanoven jest dě-
dic, uznávají se dřívější testament v celém obsahu, tedy
tím v účinnosti odkání v něm obsažených a uznávají se
i tehdy, kdyby v posledním testamentu právní bylo jen
o části jmění. Lze tedy nepřipadně dědic v dřívějším
testamentě zrušování, nijaké, některým dědi-

ci, leč by testator dřívější testament zrušil v plátivosti
zachoval (§ 713.)

Co říci o testamentech, neplatí o kodicelech.

Kodicell uznává dřívější testament ani dřívější kodicell.
§ 714 a uznává se ani posledním testamentem (§ 713 a contr.)
ani posledním kodicellem. Jen pokud si ustanovení učině-
ní v tomto případě odporují, platí poslední. Na př. odká-
vá-li v kodicellu někdo 1000 K a posledním kodicellem
témuž 2000 K, obdrží 3000 K, odkávaní-li však v jednom ko-
dicellu určitému osobě A, a v posledním kodicellu ten-
témuž osobě B, obdrží její osoba B. Může-li rozhodnou-
ti, která právní jest poslední, platí oba, v posledním dědicím
případě stanou se tedy A i B spoluvlastníky § 715.

b) Zrušení písemného právní. K tomu stačí, když
testator podpis přetáhne, vypne, zruší, přečte a po-
kryje-li jen část textu, platí ostatní. Bylo-li více exemplá-
rů, netre se zrušit jednoho ještě dovolati na odvolání § 72.

Zrušit-li zrušitel poslední právní a nechal dřívě-
jší písemně zachováno, obřadně toto dřívější, i když však
v tomovém případě neobřadně (§ 72.3)

Může-li se zrušit listiny, i když musí ten, jenž

dovolává se platnosti posledního pořádku, dokázati; že
 nestalo se quibus in unum (čili jak povi § 722, že stalo se
 "na postou") a nic ole obyczejnich pravidel soudního řádu.
 Je-li však listina ztracena aneb stala-li se nečitelnou,
 musí mimoto dokázati obsah její a nic musí tak ole
 § 722 a.z. učiniti takovijm xpráobem jako ustru' posledni
 pořádku. Ustanoveni to sluší však pokládati ka zrušeno
 u vijm soudního řádu (§ 272.1), takže plati pro dihoax
 "uáhodny" i pro dihoax obsahu ujni stejne všeobecná
 pravidla soudního řádu.

B. Ze zákona xrušuje se posledni pořádku.

1. Obcház-li xristavitel, jenž v době posledního pořá-
 ní byl bezdětný, descendentu, pro kterého v posledním pořá-
 řádku nic neustanovil, pochtíle posledni pořádku' moci
 až na jistá ustanoveni § 778. O tom podrobněji v kapito-
 le o nepominutelných dědicích.

2. Děveci' používá i důvěžji' posledni pořádku' ole-
 senceurvo platnosti; nabude ji však opt dostavením
 se jho § 208 tr.z. voj.

3. Pořádku, jež učini' nýtír německého řádu před vatu-
 pením do řádu, kamiká, - se ob Iráel-li testator od velmistra

povolení k testování (pat. ze dne 28. června 1840 § 12.)

4. Privilegovaná pořádku' používají moci šest měsí-
 cí po kamiknutí okolnosti, jimix privilegium jest odliš-
 vodněno § 599, tedy po kamiknutí marnu po skončení
 plavbě, po vytroupení ze služby vojenski', po skončení váce.

5. Ustru' posledni pořádku' používá platnosti, neby-
 lo-li na pádlost odporcovu přesně patorzeno (§ 586.)

III. O bezúčinnosti testamentu.

a) O bezúčinnosti testamentu nulovine tehdy, když
 povolání v něm dědicové' dědictví' přijmouti nemohou
 nebo nechtějí.

Bezúčinnost týká se však pouze ustanovení dědi-
 cí, všechna ostatní ustanovení, zejména tedy odkazy
 xristávají v platnosti. Splnití je musí zákonní dědi-
 cové, kteří pro bezúčinnost testamentu k dědictví se
 dostanou. Nechtějí-li neb nemohou-li ani zákonní
 dědicové' přijmouti dědictví, případne toto legatářím ole
 poměru emy odkazů. Nechtějí-li ani legatáři, případ-
 ne jinou' fisku jako exducum § 426, sv. §§ 563 a 650.

b) Byl-li zákonný dědic testamentem ustanoven ka
 dědice, není oprávněn oolmitnouti dědictví k testa-

mentu a takto učiniti testament bezúčinným, nýbrž musí dědiců přijmouti buď z posledního vůle neb vůbec se ho zříci.
 § 808. Praktický význam má ustanovení toto pro § 663 a 702.

V. Smlouvy dědičné

Dědice lze ustanoviti nejen jednostranným a jednostranně odvolatelným právním jednáním, totiž testamente, nýbrž i dvoustranným a jednostranně neodvolatelným právním jednáním, totiž smlouvou, jenž dědicem státi se má, tzv. smlouvou dědičnou.

A.) Náležitosti smlouvy dědičné

1. V přičině osob:

a) Smlouvou dědičnou učiniti mohou jen manžele

(§ 1249) aneb snoubenci pro případ manželtví (ev. dek. z 25 června 1817 č. 1340); v tomto případě je smlouva suspensivně podmíněna uzavřením manželtví.

b) Osoba, jež ustanovuje dědice, musí mít způsobilost testovati a způsobilost uzavřít smlouvy pro ni účinnou (§ 865, 1250). Některá (ve starší rej. č. 18 roku, 88)

a kurandi potřebují schválení soudního (§ 1250) 89)

c) Osoba, jež jest na dědice ustanovena, musí býti způsobilá uzavřít smlouvy pro ni lucrativní (§ 865, 1250) 90)
 Způsobilost býti dědicem není k platnosti smlouvy nutná, nýbrž jen k tomu, aby posloupnost na základě smlouvy nastala. 91

2. V přičině obsahu

Smlouvou dědičnou povolána býti může jen osoba, která smlouva její strana, nikoli osoba třetí. 92) V této smlouvě mohou se smlouvající i navzájem na dědice povolati. Obsahuje-li smlouva dědičná jiná ustanovení, zejména odkazy, lze je tedy odvolati.

Podmínky dlužno posuzovati dle pravidel o smlouvách (§ 1251), proto jsou smlouvy dědičné na podmínkách, které by se při posledním přikání považovaly za nedoložené, neplatny (§ 898). Podmínky takové jsou: podmínky úplně nerozumitelné (§ 697), podmínky srovnatelné s možnou nebo nedovolennou (§ 698), podmínka, že dědic má nemoci, nemá vstupiti v nové manželtví (§ 700)

3. V přičině vad vůle

V přičině donucení a omylu platí to, co řečeno bylo.

u posledního pořádku, tedy přesněji ustanovení §§ 565, 570-572, nikoli jen §§ 869-876.⁹³⁾

4. V příčině formy.

K platnosti smlouvy dědické vyhledává se formy s ukromého ⁹⁴⁾ pravidelného písemného pořádku (§ 1249) a forma notářského spisu (zák. z 25. III. 1871, č. 76.), neboť každá smlouva dědická je zároveň smlouvou svatební. Právě tak bude tedy uzavřena smlouva ta v takové formě jako poslední pořádek ve formě notářského spisu, není však vyžadováno, aby sepsána byla ve formě obvyklého ukromého pořádku (holografu⁹⁵⁾ neb allografu) bez spoluúčasti notáře a tato listina pak byla zalepena podle § 54. not. ř.

B. Měrnky smlouvy dědické.

a) Smlouva dědická je negotium mortis causa.

Mauřel ustanovení, že dědic nemá žádného práva k jmění druhého za života tohoto. Tento může libovolně nakládati svým jměním jedním inter vivos, ovšem nikoliv mortis causa § 1252. Do knih nelze více smluv dědických zapisovati. § 9. kn. z.

Smlouvou dědickou nakládá se dívod dělácní.

Ani po smrti mauřela nenabývá tedy druhý mauřel ikned jmění revněloho, nýbrž musí se přihlásiti za dědice a dlati si porůstalost soudem odevzdati jako jiný dědic; Může též nepřihlásiti se neb přímo dědictví odmítnouti a v těchto případech ovšem dědictví nenabývá.

c.) Smlouva dědická vztahovati se může nejvíce na tři čtvrtiny jmění porůstalostního. Částina nestěžensí dluhy neb povinným dílem musí zůstati k volnému pořádku. Ne pořídil-li o ni testator, připadne k odkonným dědicům § 1253. Mauřel vzhledem k § 568 může tedy dědickou smlouvou pořizovati pouze $\frac{3}{4}$ (totiž $\frac{3}{4}$ x polovický)⁹⁶⁾

d.) Ustanovení, že dědice smlouvou dědickou nelze jednoduše odevzdati. ⁹⁷⁾ Pozdějším testamentem smlouva dědická se nemění, též pozdější odkazy nestihnou dědice smlouvy dědické, nýbrž jen dědice čistí, na kterých smlouva dědická se nevztahuje.

C. Neplatnost uzavření a bezúčinnost sml. dědické.

I. Neplatnost.

Smlouva dědická je neplatná, nedostává-li se jí nějaká na léžitosti jmenované sub A), na pr. bezvadná vůle.

9. Fil. ch., dě. l. ch.

le, potřebné formy, způsobilost osob.

Ma-li však neplatná smlouva taková alespoň náležitosti posledního pořádku, platí jako poslední pořádek (arg § 1250.)

Platnost smlouvy dědičné, která byla položena na základě pojednání pozůstalosti, musí tak jako platnost testamentu býti osvědčena do tří roků (§ 1484.)

II. Zrušení.

Smlouva dědičná zrušuje se buď vzájemnou vůlí kontrahujících anebo jiných příčin (ze zákona). Zrušení dědičné smlouvy neplatí ani jako testament, byť by i podléžela náležitosti tohoto.

A.) Vzájemnou úmluvou stran. Tato úmluva musí býti učiněna formou notářského spisu (arg §§ 883, 551.)

B.) Ze zákona.

1.) Nedošlo-li mezi snoubenci, již uzavřeli smlouvu svatební, k manželství.

2.) Bylo-li manželství mezi smlouvajícími prohlášeno za neplatné.

3.) Bylo-li manželství rozloučeno, a souhlasem obou manželů a nebyla-li smlouva dědičná sjednána a chována za platnosti (§§ 1266, 114.)

4. Bylo-li manželství rozloučeno neodobrovolně, zůstává dědičná smlouva ve prospěch nevinného manžela v platnosti (§ 1266.)

III. Bezúčinnost.

O bezúčinnosti platí to, co řečeno bylo u testamentu.

IV. O právních poměrech více dědiců.

Více dědiců může býti povoláno buďto vedle sebe concurrenter (spolu dědicově) nebo na sebe successivě (substitučně).

A.) O spoludědicích.

1. O rozdělení pozůstalosti mezi více dědiců:

a.) O rozdělení mezi více dědiců zákonem předaných zejména bylo pro souvislost již při posloupnosti zákonné.

b.) Při dědicích testamentárních sluší hleděti k tomu, byli-li povoláni k určitému kvotám či k nic.

d.) Ustanovil-li zůstavitel více dědiců, než v podílu u každého, dědí všichni povolání dědicové k téže stejnému dílu § 553. Právními osobami i jiné souhrny osob

na př. chudi, počítají se na jednu osobu (§§ 559 in fine)

Výjimkou z rozdělení dle hlav ustanová tehdy, byly-li ustanoveny na dědice takové osoby z nichž některé k poměrné částce při zákonné posloupnosti počítaly by se v přičině velikosti podílu na jednu osobu na př., byly-li ustanoveni bratr a děti jiného bratra. V takovém případě děje se rozdělení i při testamentární posloupnosti dle inem. § 559. Výjimka tu sluší však připustiti jen, kde-li o úbožné ustanovitelovy a jen, není-li jina v silé ustanovitelova práva, platí však na protě straně tehdy, nebyly-li ustanoveny všechny osoby, které by při zákonné posloupnosti vedle sebe dědily, aude, byly-li vedle nich ustanoveny jiné osoby jiné!

Byli-li ustanoveni na dědice, přeboru "tímto kolektivním označením, rozděli se pozůstatky (aude podíl, přeborných) tímto mezi osoby, které by dědily z zákona, dle pravidel platných v posloupnosti zákonné.

B) Ustanovil-li ustanovitel všechny dědice k určitým podílům, obdrží tyto podíly. Nevyčerpali při tom ustanovitel ustanovenými podíly celou jednotku, případně zbytek zákonným dědicům. § 554 a 2., 556 v. 1. leč by byl výslo-

vě povodil jin ustanovení dědice k celé pozůstatosti a tedy jen v součtu podílu se snížil. V takovém případě připadne celá pozůstatost dědicům povoláním od ustanovitele a nastane poměrné rozdělení podílu. Naopak, kdyby podíly dělaly více než jednotku, nastane poměrné zkrácení.

J) Ustanovil-li ustanovitel některé k určitému podílu a některé povolal jen vůbec za dědice, případně část určitých podílů nevyčerpání dědicům vůbec povoláním dle hlav. § 557.

Vyčerpali v takovém případě ustanovitel již určitými podíly celou jednotku, případně každému z těch, kteří bez určitého podílu povoláni jsou, tolik, kolik obdrželi, jenž mají nejmenší podíl a nastane tu ovšem poměrné zkrácení všech podílů. § 558.

2. O akrescenci.

O akrescenci mluvíme, přikřáta-li podíl určité pro jednoho z více dědiců podílům jiných dědiců.

a) Podmínky akrescence jsou:

- 1) Podíl, jenž akreskuje, musí býti zvolněn, t. j. dědic, jenž byl určen, nemůže neb nechce jej přijmouti.
- 2) Leželi-li dědic v poslední vůli ustanovený před

nástavitelem (§ 479), je-li dědic vůbec nepřísobitý, vzdal-li se dědictví aneb odmítl-li je, jest podíl defini-
 tivně uvolněn, nepřihlásil-li se však pouze k pozůstalosti ve
 lhůtě § 120. patř, jest uvolněn pouze provizorně, j. pozůstalost
 projednává se bez ohledu na tohoto dědice, jenm však nástá-
 va právo žalobou dědictví se domáhati (§ 128 in fine) učelo
 pronášení této žaloby?

Podíl nem uvolněn již tím, neměl-li dědic po delaci
 a kamechal-li sám dědice, neboť tyto vstupují do práva po-
 dílu přijati neb odmítnouti (§ 809), podíl nem též uvolněn pro
 akcesence, ustanovil-li nástavitel substituta. Substituce
 vylučuje transmissi a oboji akcesence.

B) Podíl, jenm uvolněný podíl akreskuje, nemu by-
 ti předem pevně ciferně (vzhledem k celé pozůstalosti) určem.

1.) Při testamentární posloupnosti akreskuje uvolněný
 podíl jen těm, kteří ustanoveni jsou bez určeni podílu,
 neb jichž podíly jsou určeny jen poměrem mezi podíly.
 Kdo ustanoven je pevným ciferným podílem (vzhledem
 k celé pozůstalosti), nemá práva na akrescence. Jsou-li tedy
 všichni testamentární dědicové povoláni k pevným cifer-
 ným dílům, nenastává akrescence, nýbrž uvolní se po-

díly, případně náhodným dědicům, jsou-li povoláni někte-
 ří dědicové k pevným ciferným dílům a někteří náhodí,
 akreskuje uvolněný podíl jen tímto.

2. Při zákonné posloupnosti obecné nejsou podíly
 nikdy pevně, nýbrž určí se teprve konkurencí, nastává te-
 dy při uvolnění nějakého podílu vždy akrescence a podíly
 ostatních vzrostou tím způsobem, jakoby osoba, jejíž podíl
 se uvolnil, již v čase delace tu nebyla bývala.

Při zákonné posloupnosti obecné nejsou podíly nikdy
 pevně, nýbrž určí se teprve konkurencí, nastává tedy při
 uvolnění nějakého podílu vždy akrescence a podíly ostat-
 ních vzrostou tím způsobem, jakoby osoba, jejíž podíl se
 uvolnil, již v čase delace tu nebyla bývala.

Při zákonné posloupnosti voličtí po katel. duchov-
 ních služb povazovatí podíly katela a chudých za pevnou
 cifrou určeny, přičemž při případu zbytek, uvolní-li se po-
 díl přibuzných, neakreskuje katel ani chudým, nýbrž
 jest kadukem, uvolní-li se podíl katela nebo chudých,
 akreskuje však přibuzným.

b) Lících akrescence.

Nastává-li akrescence, nastává i povaze voličtího

přehlášení není třeba a navíc je přípustno. Zvláštní vkladání se je nepřipustno.⁹⁸⁾

U podílům přecházejí i břemena na něm vázající; leč by měla pouze v osobním konání původně stře-
ného (§ 563.) Podmínky nepřecházejí vůbec (§ 402.)

3. O kollaci:

O kollaci mluvíme, musí-li si dědic dítě vpočítati do svého podílu dědického něco, co na základě jiného titulu než dědického od zůstavitele obdržel.

a) Při posloupnosti z nařízením testatorova nastává kollace náhodně jen tehdy, když zůstavitel ji výslovně nařídil. § 490., ale odkaz věna dceru spočítá se naopak vždy i do testamentárního podílu, i nařídil-li testator opak. § 671.

b) Při posloupnosti náhodně povinni jsou konferovat (dát si vpočítati) descendenté, a to:

α) z věcí obdržejících inter vivos:

dcera věna, syn vybranu a to, co obdržel bezprostředně k nastoupení úřadu nebo živnosti, dítě jakéhokoliv pohlaví pokud též to, co zůstavitel na zletilé dítě zaplatil dluhmi (§§ 490, 488.)

β) z věcí obdržejících mortis causa:

pouze dcera věna. Vnučkám a dalším descendentům vpočte se nejen to, co sami obdrželi k řečeným účelům, nýbrž i to, co obdrželi jejich předkové, kteří jsou zároveň descendenty zůstavitelovými (§ 490.)

Podle toho mohou dětem kollaci odpustiti, avšak i pak je dítě, jež obdrželo něco k řečeným účelům povinno konferovati potud, pokud je to nutno k opatření vyžádání a výživy ostatních dětí. § 492. To platí zejména i v případě § 671, takže výjimka toum učiněná pro případ testamentární posloupnosti neproškytuje nic zvláštního.

Co manžel si musí dítě vpočítati, bylo řečeno při náhodné posloupnosti manželů.

Způsob, jímž kollace se provádí, jest dle § 493. tento:

Z pozůstalosti obdrží každé z ostatních dětí předem takovou částku, jakou obdrželo dítě kollaci povinné. Cena nemovitosti a hotových peněz určí se při tom dle doby přijetí jich dítětem ke kollaci povinným, cena movitých věcí (mimo peněz) dle doby delace (§ 494.) Zbytek, jenž po vyplacení těchto částek z pozůstalosti zůstane, rozdělí se pak dle pravidel o posloupnosti.

Kdyby dítě kollaci povinné bylo obdrželo více než 10 archů, jistě, odt. n.

na každé z ostatních by bylo ke z pozůstalosti vyplátni; nemusí nic vrátiti, ale ovšem též nic nedostane.

Jiný způsob počítání je ten, že summa, která se má konferovati, se ke své pozůstalosti připočte a pak rozdělená pozůstalostí provede. Od tohoto způsobu počítání má kálla ce své jméno ("přivězení") a dle toho je sestaven formulář č. II. k prot. o řá. uesp. ⁹⁹⁾ Přemě užití ke všech způsobů toho jen tehdy, když konferovaná summa nepřevyšuje to, co na stejné podíly ostatních dědiců připadá. (pro ustanovení § 193 v. 2.)

B. O substituci.

Testátor může povolati více osob ke dědici sč. tím způsobem, že nejsou povolány vedle sebe (concurrenter), nýbrž (successive), totiž tak, že druhá obdrží pozůstalost, odpadne-li první. Takovéto ustanovení jmenuje se substitucí.

Substituce je buď obecná nebo fideikomissární. Obecnou je tehdy, je-li ustanoven substitut pro ten případ, že první dědic vůbec nebude pozůstalostí. Fideikomissární jest tehdy, má-li každý z nich, avšak jeden po druhém pozůstalosti nabýti.

V pochybnosti slušně vykládati substituci spíše jako obecnou než fideikomissární, jelikož to jest v rájmu svobody vlastnictví (§ 614.)

Tzv. pupilární a quasi-pupilární substituci občanský zákoník uznává (§ 609), takže názvu "obecná" substituce užívá se v právu rakouském, proti tomu k fideikomissární. ¹⁰⁰⁾

I. Substituce obecná:

1. Je-li nařízena substituce obecná, jest substitut ustanoven dědicem pod podmínkou, že institut neb předcházející substitut dědicem nedosáhne (§ 604.) Dosažením tu míněno již přihlášení se, nikoli teprve odevzdání (§ 615.) Substitut sám ovšem může býti ustanoven ještě pod další podmínkou a jest pak ustanovení jeho na dědice dvakrát podmíněno.

Je-li ustanoveno více substitutů po sobě, přijde na pořadího řadu jen, když všichni předcházející odpadli, přičemž je však lhostejno, v jakém pořádku se to stalo. (§ 604. v. 3.)

2. Důvod, že institut nebo předcházející substitut nedosáhne dědicem, může se vykládati buď v tom, že nemůže (casus impotentiae), aneb že nechce (casus non-

luntatis) Vypověděl-li křestavitel jen jeden z těchto případů, jest druhý vyloučen; nastane-li totiž případ druhý, neobdrží pozůstalost substitut, nýbrž, nastane-li akrevence, zákonní dědicové; testátor může však ještě říci obmeziti případ substituce, na př. že by institut před ním zemřel. (obmezující ams in potentione) Ostatně nelze považovati ustanovení § 65, za pravidlo právní ve vlastním smyslu, nýbrž jen za pravidlo interpretatoční, které nastoupiti musí jinak zjevné vůli křestavitelovy (arg. tendence zák. ukutečnití pravou vůli křestavitelovu a ulpěti na slovech § 65. a j.)

Případ nemořovati nastane zejména, když institut (nebo dřívější substitut) zemře před křestavitelem, aneb když v době úmrtí křestavitelova jest nezpůsobilým dědit. Případ ten nastane však i tehdy, když institut, ač přežil křestavitele, zemřel před tím, než k pozůstalosti se přihlásil aneb ji odmítl. Právo k pozůstalosti se přihlásiti nepřechází v tomto případě na dědice institutovy (§ 899), nýbrž pozůstalost se děluje substitutu.

Substituce vyvoluje tedy tranomisi.

Případ, že institut dědictví přijati nechce, nastane

tedy, když institut po zřízení poslední vůle dědictví se vzdal, neb po smrti křestavitelovy dědictví odmítl. Nepřihlásil-li se institut a neodmítl-li dědictví, e hová-li se tedy pasivně, bude pozůstalost sice po prajiti lhu ty §§ 120 resp. 128. pat. odváděna, přihlásivšim se substitutu; křestavčí však institutovi právo domáhati se dědictví až do doby pronucení žalobou (§ 128 pat. in fine) Právo to přísluší však jen institutovi samotnému osobně, nikoli jeho dědicům, neboť substituce vyvoluje tranomisi (§ 899) jak již řečeno výše.

3. Doba delace substitutovy může býti dědičnou, substitut umí býti v této době na živu a způsobilý, a teprve když delace nastala, tranomittuje právo na své dědice. Želikož obecná substituce je podmíněně ustanovení na dědice, jest rozhodnou dobou, kdy podmínka se splnila (§ 403.) Podmínka ta jest splněna, když je jistý, že institut (nebo dřívější substitut) dědictví nedosáhne. Dle toho se odehruje substitutovi:

a.) zemřel-li institut před křestavitelem, je-li v době úmrtí křestavitelova nezpůsobilým aneb vzdal-li se dědictví, ihned smrti křestavitelovou.

b) neměl-li institut vice po ustanoviteli; avšak před tím, než pozůstatost přijal nebo odmítl - smrtí institutoru.

c) odmítl-li institut dědictví - tímto odmítnutím.

d) nepřihlásil-li se ani neodmítl-li; pak nastane provisorně delace prožitím lhůty § 123 pat, definitioně pak teprve prohlášením sloby de dicke institutory.

2) stal-li se nehodným po smrti ustanovitelově - tímto momentem.

4. Substituti mohou býti ovšem povoláni i vedle sebe a pak platí v přičině jich, když dojde k jim případně, to co řečeno bylo o spolu dědicích. Substituoval-li testator instituty navzájem, platí podlé instituce i pro substituci. Byl-li však mimo instituty substituován ještě někdo jiný na neurčitý podíl, dědi v nich substituti stejného dílu (§ 607); neplatí tedy ustanovení § 557 a 558.

5. Břemena, jež uložena byla institutoru, musí převzít i substitut, tedy zejména odkazy; příkaz. Nepřecházejí však břemena, která klaději v konání, jež obmezeno jest na osobu institutoru (§ 606, 563), aniž podmínky vůbec (§ 702), jelikož právě sluší za to míti, že testator jež vzhledem k neoplnění podmínky substituci nařídil.

Testator ovšem naříditi může i opak

6. O naviknutí substituce možno mluvit v dvojím smyslu. Substituce naviká skutečněví se, tedy ve všech případech, když nastala delace substitutoru, a substituce naviká, když jest jisto, že se neuskuteční, tedy, když institut k dědictví se přihlásil (§ 615), aneb když substitut odpadl.

II. Substituce fidei komissární.

a) Nařízen. (Nalozitosti.)

Ma-li ustanovený dědic po smrti neb v jiném určitém případě vydati dědictví jinému, jenž na ten případ jest na dalšího dědice povolán, je tu fidei komissární substituce. První dědic jest fiduciářem, druhý fidei komissar.

Substituce fidei komissární může býti nařízena výslovně neb mlčky. Za mlčky nařízenou substituci fidei komissární považuje zákon ustanovení:

2) bylo-li dědici na pověreno poručiti v jinému v případě, že pověst zcizení nezahrnuje však, za pověru posledního poručení (§ 610.)

Stejně poměry jako při fidei komissární substituci nastávají dále dle zákona.

β) byl-li povolán dědic pod podmínkou odkládací
aneb od jistého času (§ 708.)

γ) byl-li povolán dědic pod podmínkou rozvozo-
vací aneb do jistého času (§ 708.)

δ) byla-li na dědice povolána osoba ještě ani ne-
ploxena (dv. dek. z 29. V. 1845 č. 888 ob. z. z.)

V případě α) jsou fideikomisáři: nákomní dědi-
cové ustanoveného dědice, v případech β) a γ) jsou fidei-
ciáři: nákomní dědicové kustavitelovy a v případě δ)
jsou fideikomisáři: nákomní dědicové kustavitelovi.

Kustavitel může povolati libovolný počet fideiko-
misárů za sebou jen tehdy, byli-li v čas ustanovení
substituce alespoň již zploxeni (§§ 611, 22). Jde-li o praxi-
ní generace, může se fideikomisární substituce vztahova-
ti v příčině nemovitých věcí jen na jeden stupeň po-
tokův po vstevnicích ve smyslu sorchu udaném, v
příčině movitých na dva stupně. Do stupňů počítají
se však jen ty osoby které se přihlásily a kterým od-
dictví již připadlo a bylo odevzdáno (§ 612.)

β) Měrnky substituce fideikomisární:

1. Právofiduciářovo.

a) Pokud mu pozůstalost nebyla odevzdána, má
postavení obyčejného dědice. Musí se k pozůstalosti přihlá-
siti a po přihlášení přísluší mu zastupování pozůstalosti.

b) Byla-li pozůstalost fideiciáři odevzdána, jest
právo jeho k jednotlivým věcem pozůstalostním obmeze-
ným právem vlastnickým (§ 613). V příčině věcí příslu-
ší mu jen práva a povinnosti poživatele (§ 613); jeho prá-
vo jest však přece právem vlastnickým, neboť má expan-
sivitu tohoto. Odpadne-li právo fideikomisářovo, odpadne
tím obmezení jeho a on stává se neobmezeným vlastní-
kem, k tomu jakožto poživatel by se jím nestal. Fideiciáři
kápauje se též jako vlastník do těch prozenkových a
substituce se poznamenává. Fideiciáři přísluší i účwa-
ní polovice u lexeného podkladu (neplatí tu § 571.)

Fiduciář sám o sobě nemůže kciť neb zastaviti
substanci věci, leč za podmínek, za kterých i od nevlas-
níka lze nabýti vlastnictví neb práva zastavního (ploc-
ti tu též exceptio rei venditae ac traditae). Může však
právo své co do výkonn. postoupiti i zastaviti jako po-
živatel (§ 613); ba může, jak obmezený vlastník i věc-

Musí se k pozůstalosti přihlásiti

sum quoad fructus restant. Právo zastavni' povážijí
xárově i s právem zastavcovým (§ 468). Čechuci pro po-
něžní pohledáku vésti na fiduciáře lxe nuce sou sprá-
vou (§ 97 ex. v.)

Je-li ustanovena substituce jin v přičině toho, co po-
svrti fiduciáře zbude (fideikomissum eius, quod super-
erit), může fiduciář volně mezi živými pozůstalosti' na-
kládati.

2. Právo fideikomissářovo.

Právo fideikomissářovo je do té doby, než pozůstalo-
sti uobyl tj: dokud případ substituční' nastal a pozů-
stalost mu nebyla odevzdána, vázokem dědičným.
Při hlášení se může již před příchodem substitučním a
rovněž před tím mu může pozůstalost býti odevzdána.
Lois tuncem pozůstalosti stává se jen tehdy, když odevzda-
ní následuje po případě substitučním, v mexičasi
jest přihlášený fideikomissář nákoujným zastupcem po-
zůstalosti.

Fideikomissář ma' právo šádati, jistoti' jmeu,
jež mu ma' přičinouti. Soud x úřední povinnosti se
píše o substitučním jmeu inventár. (§ 93. c. 3. pat.) Substi-

tuce se v knihách pozemkových poznamena, movité
věci a kapitály mají býti uloženy tak, jako jiné u' pupu-
lovni'. (§ 158 pat.) neustanovil-li ovšem, zastavitel fiduci-
áře úlevu, což zejména tehdy zastává, když substituce fi-
deikomissární, křikena byla jen proto, co zbude, jak ovšem
řičeno. Pro substituty dosud nezrozeu' ustanovi' soud
kuratora substitučního (§ 77. c. 3. pat.)

Případ substituce může býti určen buď podmínkou
nebo ustanovením času. Dle toho je pak právo fiduciářovo
až do případu substituce buď podmíněným právem
nebo časem obuzerujm. Prakticky významný je tento
rozdíl pro případ, že fideikomissář zemře před tím, než
případ substituce nastal. Je-li právo jeho podmíněno a
nastala delace a nepřecházi' proto právo dědičtí' na
dědice fideikomissářovy (§ 703.); opačně jest tomu, je-li
právo jeho nepodmíněno, vybrá' jin časem obuzereno.
(§ 705.) - Zdáli tu jst ten nebo onen případ, jest otázku
vykladu nařčení substituce. V pochybnostech dlužno
dle § 614 se rozhodnouti spíše pro právo podmíněné,
poněvadž je to pro fiduciáře výhodnější. Tak i tehdy,
je-li na případ substituce určen čas, jenž přijiti musí

(zejména smrti fideuciářovo), bude lze ote proasumptivní vůle testatorovy a v souhlasu s interpretačním pravidlem dle § 614 považovati případ substituce za podmíněný přežitím fideikomisařovým.

Fideikomisař může právo své (po smrti zůstavitele) i realizovati (arg. § 1278.) na jednotlivé předměty, na něž právo to se vztahuje, možno i exekuci vésti (arg. § 822.), nestučí tu dělati rozdíly, zda-li právo fideikomisařovo jest podmíněné neb časem obmezené.

c) Zánik smrti fideikomisařní substituce.

Fideikomisařní substituce zaniká tím, že se splní aneb tím, že se zmaří; v onom případě stává se fideikomisař, v tomto fideuciář neobmezeným vlastníkem.

1. Substituce jest skončena, protože jest splněna, když posledním fideikomisař, jež testator ustanovil, aneb jenž dle § 612 vůbec jest přípustný, pozůstalosti nabyl, když tedy každá substituce je vyčerpána.

2. Substituce je skončena, protože je zmařena:

a) Když fideikomisař (resp. věřitel fideikomisaři) odpadl (§ 615.), totiž když v čas delace již zemřel neb se zdičství byl vzdal neb ho odmítl. Čas delace jest ovšem

rovný dle toho, je-li právo fideikomisařovo podmíněné neb časem obmezené.

β) Když podmínka, na níž právo fideikomisařovo jest závislé, se splnila, aneb nastane jistota, že se nesplní.

γ) Když na duchu chorý, jenž byl ustanoven substitut, za zdravého rozumů sám testoval aneb když kurátela, pod níž byl v době testování, později byla zrušena. Substituce neobříme smací, kdyby (v druhém případě) zase dříve byl pod kurátelou a po čas zrušení kurátely nebyl testoval. (§ 616.) Travníčko toto má jen vyhověti proasumptivní vůli testatorové, neplatí tedy, když nařčení substituce vůbec nesouvisí se silou tvůrčí institutorijm.

δ) Když dítě zůstavitelovo, kterému zůstavitel substituta byl ustanovil, a které v době ustanovení substituce bylo bez potomků, aneb jeho potomky zpusobíle oživil (§ 617.) Toto pravidlo má jen podléhati proasumptivní vůli testatorovu.

III. Opoměrů dědice k věřitelům.

Věřitelé souhlasně tu: věřitelé pozůstalosti i věřitelé

le dědicovj. Věřitelé pozůstalosti v širším smyslu rozumějí se věřitelé křestavitelovi, odkazovníci, a nepominutelní dědicové; v užším slova smyslu však pouze věřitelé křestavitelovi

Poměry mezi dědicem a věřiteli pozůstalosti v širším smyslu týkají se: dobrodruží inventáře a separace jmění pozůstalostního; poměry mezi dědicem a věřiteli pozůstalosti v užším slova smyslu týkají se: svolání věřitelů; poměry mezi dědicem a jeho vlastním věřiteli týkají se kardinální zjištění dle § 822.

A) Dobrodruží inventáře.

Dědic může se přihlásiti k pozůstalosti, podmíněně t. j. s dobrodružím inventářem aneb „bezpodmínečně“ t. j. bez dobrodruží inventáře. Přihlášení musí obsahovati výslovné prohlášení, kolik dědic tak či onak se přihlašuje (§ 800)

1. Je-li tu jeden dědic a

a) přihlásil-li se bezpodmínečně, totiž bez dobrodruží inventáře, má to ten účinek, že po odvolání¹⁰¹⁾

navrástím jest k dluhů pozůstalostních a legátů neobnověně nejen jměním k pozůstalosti pocházejícím, ale i svým ostatním jměním § 801.¹⁰²⁾ Bezpodmínečnou přihláškou nelze již proměnití na podmíněčnou. (§ 806)

b.) Přihlásil-li se dědic s dobrodružím inventářem, má to ten účinek, že jest (po odvolání) navrástím věřitelům křestavitelovým i legátům jen potud, pokud pozůstalost stačí. (§ 802.) Sporno je při tom, je-li dědic takový práw pouze jměním pozůstalostním (cum viribus hereditatis), aneb je-li práw do výše jmění pozůstalostního i svým vlastním jměním (pro viribus hereditatis neb quoad vires hereditatis). Druhý pohled sluší schváliti (arg § 802. věta 2., nur soweit, als die Verlassenschaft. . . . hinreicht, § 821. věta 2., die Erbschaft muss nicht übersteigenden Lasten.) Aby byla zjištěna výše pozůstalosti, inventář obsahuje odhad § 97 pat.¹⁰³⁾
Křestavitel nemůže dědici kapovědětí učiti dobrodruží inventáře. (§ 803)

2.) Je-li tu více dědiců a

a) přihlásil-li se všichni bez dobrodruží inventáře, má to ten účinek, že všichni (po odvolání) musí

a) mimo jiných existujících svých veškerých
ostatních jiných

β) nejen za kvoty dluhů odpovídající jejich kvo-
tám dědičným, nýbrž za celé dluhy solidární. ¹⁰⁷ § 820.
Moxi sebou mají však ovšem regres (dle § 896).

Neobměnou stručením jejich jeví se tedy dvojím smě-
rem, jednak v příčině rozsahu (jmenu uhraděvatelů) (u-
jin kvota existující neb vlastním jiným de výř-
kvoty existující, nýbrž veškeré jiné neb (moxi)),
jednak v příčině rozsahu passiv (u jin za kvota passiv).

α) přihlíželo se všichni dobrodinním inventáře, ručí
jednotlivý (po odezdání) na proti tomu jen o výř ceny
kvoty existující, která mu připadla a jen za kvo-
tu passiv odpovídající jeho kvotě existující. § 821
v. 2. 105)

c) Přihlásilo-li se jeden neb více dědiců bezpodminěčně
a jeden neb několik podminěčně, ručí po odezdání
oni dle a) a tito dle b)

Do odezdání nastupují všichni přihlášení dě-
dicové, ať se přihlásili touk neb onak, existující
(§ 550 v. 2.) a na náklad projednávání existující bē-

že se v tomto případě vždy soudní inventář, takže bez-
podminěčně přihlášení nemusi podávati t. ov. místo pře-
sive seznávaní.

Je to jest smysl nedosti dobře sepsaného § 807 106,
B, Oddělení jiných existujícího.

Jako vidie dobrodinním inventáře dosáhne toho,
aby původní jiných jeho nebylo stenceno nároky proti
kustaviteli, tak věřitelé kustavitelovi mohou oddělením
jiných dosáhnouti toho, aby jiných existující ne-
bylo stenceno nároky proti dědicům. (bávají-li se totiž,
že by splynutím obou jiných škoda jim povstala, mo-
hou žádati za oddělení jiných existujícího. Pro-
voto mají věřitelé existující v účinném smyslu, le-
gátarů a nepominutelní dědicové. Žádost podává
býti musí před odezdáním existující (protože ode-
zdáním by nastalo již definitivní splynutí) a je třeba,
aby prohlášení byla prohávaná. Příhazou nebo
pečí však není třeba. Na takovou žádost se pře-
sive inventář, byť i dědic se přihlásil bezpodminěčně § 92.
pat.) a v inventáři se vyjasní nárok věřitelův. Jm-
ní existující spravuje se pak soudem resp. spatecov.

Arch 11. Tisch, ob. u. k. e.

nikem od soudu přiznán. Účinek této separace je ten, že věřitelé, kteří o ni žádali, sice nemohou se obávat konkurrence věřitelů dědicových, že však také sami nemohou žádati na placení se jinými dědicova, a kdyby se byl přihlásil bezvýhradně (§ 818 in fine). V takovém případě ručí tedy dědic vždy jen cum viribus hereditatis. 107)

C.) Volání věřitelů.

Úmrtím dlužníkovým nemohou se nic na platnosti pohledávek. Hereditas iacens jest tak jako zůstavitel povinná platiti splatné pohledávky. Je tupej pozůstalosti 4. j. přihlášením dědici aneb opatrovníka jest však poskytnuta možnost upisovati otkladi náklady na volání věřitelů. Tímto voláním věřitelé hledí dědic (nebo opatrovník pozůstalosti) darici vědomosti o tom, zda může všechna passiva v plném obnosu a pozůstalosti zaplatiti, a má tedy konkurence jiným věřitelům při přihlášení podmíněně.

1. Užívá-li dědic konvokace, učí na náklad jeho soud lhůtu, do které věřitelé mají pohledávky své přihlásiti. viz §§ 135, 136 pat. Do této lhůty může dědic करा-

xi placení dluhu pozůstalostních (§ 813) a volá se exekuce, může žádati na stavení její § 42. c. b. ex. r.

a) Přihlásí-li se v ustanovené lhůtě věřitelé, sluší rezervovati:

α) stačí-li pozůstalost k zaplacení jich pohledávek, nemůže dědic resp. opatrovník zaplacení děle obnovovati;

β) převyšují-li však přihlášené pohledávky pozůstalost, jest dědic resp. opatrovník povinen ohlásiti konkurs § 74. pat.

6.) Věřitelům, kteří se ve lhůtě nepřihlásili, nepřisluší proti pozůstalosti, je-li vyčerpána přihlášenými passivy, žádný další nárok, leč by jim příslušelo právo kástaru § 814.

2. Opomenul-li dědic žádati na volání věřitelů aneb nádal-li sice, ale zaplatil-li některým věřitelům více, než by jim dle konkurzního pořádku bylo připadlo, jest právo zkráceným věřitelům v té míře, jak by byli dostáli zaplacení v konkursu pozůstalosti, a sice svým vlastním jměním (a nejen do výše zbylé pozůstalosti), byť i se byl přihlásil podmíněně § 815.

D. Práva věřitelů dědicových.

Věřitelé dědicovi mohou vésti exekuci na jiném, jež dědici připadlo ještě před odvoláním, ovšem s jistými obmexenými.

a.) Předmět exekuce není státní právo jako takové; nýbrž jednotlivé věci pozůstalosti (dv. decr. z 3. června 1846. č. 968 sb. z. s.) Pozůstalost musí býti dědici deferována (ve smyslu udání v rozk. sub II. B. 2-3: stačí úmiti kustavitelovo); není však třeba, aby se dědic již byl přihlásil. Delaci musí věřitel prokázat.

b.) Připustné kpisobly k zajištění jsou obětavka¹⁰⁹⁾ na bavení věci movitých a řízení práva kustavitelova^{na} se věcech nemovitých. Evklad možno povolit; jsou-li tu podmínky jeho nejen káknam, jak praví nepřemě § 822.¹⁰⁹⁾ Sporné jest, zda povolit možno vucenenou správu (sch. vestraici.) Ale judik. č. 128. jest to připustno skládá-li se vyřěnek k. soudu; nyní masvotcu je tomu i analogie § 374. ex. n.¹¹⁰⁾

c.) Zjištění dle § 822. povolit možno však vždy toliko s dvěma výhradami a sice:

1) že není na újmu nárokům, které vyjdou na

jevo mezi pojednáváním pozůstalosti t. j. nárokům věřitelů pozůstalosti, legatářů a nepominutelných dědiců.

2) že učiněn se stává teprve od té doby, kdy odevda na pozůstalost dědicovi; proti němuž bylo povoleno.

Teprve od té doby možno tedy v exekuci pokračovat až do realizace.

d.) V praxi připouští se na omckem § 822. též ona logicky zřejmá nároků věřitelů legatářových na předmetě odkazu¹¹¹⁾

III. Nepominutelných dědiců.

A.) Kdo jest nepominutelným dědicem?

Nepominutelnými dědici jsou příbuzní v linii přímé pokud by dědili ze zákona.

1) Příbuzní v linii přímé: Mají tedy právo na díl povinný pouze descendenti a ascendenti čili děti a rodiče v širším slova smyslu. (§§ 762, 763, 42). Stačí též příbuzenství nemanzilské (§ 763) i adoptivní (dv. decr. ze dne 10. května 1833. č. 2610 sb. z. s.)

Nemají práva na díl povinný přibuzní a pobo-
ných linií (tedy ani bratři, sestry) ani pozůstalý man-
žel, v případě tohoto viz § 406).

2.) Pokud by dědili ze zákona. Zákon praví: jakou-
le by na ně došlo, právo a pořádek dědití ze zákona.
(§ 463) To znamená:

a) pokud vůbec jím přísluší právo posloupnosti ze
zákona. - Nemají tedy práva na povinný díl, ač patří
ke přibuzným v přímé linii ve smyslu sorchu uvedeném.
ascendenti ve vzdálenějších než 5. stupni (§ 454), rodiče
adoptivní po dítěti adoptivním (§ 456), ascendenti dítěte
nemauželského mimo matku (§ 459) atd; ovšem však
jsem nepominutelnými dědici: nasctími (§ 422), děti
adoptivní po rodičích adoptivních a rodicích pokrev-
ních (§ 453), děti nemauželské po matce a matka po nemau-
želském dítěti.

Onespůsobilosti k dědictví a o vzolání se jeho
platí rovněž tyto zásady jako při zákonném právu
dědictvím (§ 467)

b) pokud v konkrétním případě při posloupnosti ze
zákona řada by na ně přišla.

Vnuci a děti říjících nemají práva na díl povin-
ný (v případě deserer synov). Rodiče nema-
jí práva, jsou-li tu spůsobili descendenti. Bližší paren-
tela vůbec vyloučejí další. Může tedy nastati případ,
že ascendent vyloučen je z práva na díl povinný pro
existenci osob, nemajících sice vůbec práva na díl po-
vinný, ale náležejících do bližší parentely na př. zane-
chali někdo bratru a děda, i ani tu nepominutelné-
ho dědice; bratr jím není, poněvadž jest přibuzen v po-
bočné linii; děd jím není, protože v případě posloup-
nosti ze zákona byl by vyloučen bratrem; rovněž jest
tousm tak, zanechali někdo synovce a děda, strýce
a prarůda atd.

B.) Co jest povinný díl?

Povinný díl je částí podílu, její by nepominu-
telný dědic dostal při posloupnosti zákonné a obvyš-
u descendentu polovic (§ 465), u ascendentu třetinu.
(§ 466) zákonného podílu. Jelikož zákonný podíl je kvó-
tou pozůstalosti; je také povinný díl kvótou (ovšem
menší) pozůstalosti. Nebyl-li však nepominutelný
dědic ke kvóte odpovídající jeho povinnému dílu vy-

sloune od křestavitele na dědice povolání¹¹²; nemá právo na kvotu pozůstalosti in natura, nýbrž pouze na peněžní cenokvoty, jež mu připadají (dv. dek. z 31. ledna 1844. č. 781. sb. z. s.); jest tedy třeba, aby tu byla čistá pozůstalost, totiž aby aktiva převyšovala pasiva, jinak by tu nebylo povinného dílu.

Peněžní cena čisté pozůstalosti a tím i povinného dílu jakožto kvoty její zjišťuje se investurou a soudním odhadem jednotlivých aktiv a pasiv pozůstalosti (§ 784). Nepominutelný dědic má právo žádati, aby řízen byl inventář pozůstalosti (§ 804), jež vždy obsahuje i odhad (§ 97. pat.) a je oprávněn býti odhadu přítomen a činiti připomenutí (§ 784). Nepominutelný dědic nemá práva žádati za dražbu věci pozůstalostních za příčinou zjištění jejich pravé ceny (§ 784), on není spoluvlastníkem věci pozůstalostních (§ 843).

Na základ pro vyměření dílu povinného vezme se taková cena věci pozůstalostních, jak se oděje vůbec při rozdělení pozůstalosti (§ 167. pat.) Až do skutečného přidělení povinného dílu má totiž dle § 786 nepominutelný dědic podíl ze zisku i ztráty pozůsta-

losti v tomto ohledu má být pozůstalost považována za společnou majetek^{plácet per totum} nepominutelného dědice (§ 786). Příkladem toho má nepominutelný dědic právo na vyjítí cenu než inventární, byla-li věc pozůstalostní před skutečným přidělením povinného dílu za vyjítí cenu prodána. Ustanovení § 786 může v praxi způsobiti značné obtíže. Za dobu, po kterou nepominutelný dědic bývá účast na zisku a ztrátě pozůstalosti, může žádati na dědici hladem¹¹³ sítu (dv. dek. ze dne 27. března 1847. č. 1059. sb. z. s.).

Do povinného dílu vpočte se nepominutelnému dědici vůbec vše, co obdržel od křestavitele na základě jedování na případ smrti (§ 787)¹¹³. Z toho, co obdržel na základě jedování mezi živými, vpočte se descendentu také vše to, co vpočítává se do podílu zákonného (a to celé, u kolimad jen polovice) § 788; ascendentu pak to, co bylo dáno napřed na povinný díl, ne vpočítá se však to, co bylo dáno z pouhé liberality a ovšem také ne to, co bylo dáno na základě zákonné povinnosti alimentární (§ 789).

C.) Vyděření.

Z jistých důvodů může křestavitel i osobám které dle uvedeného jsou nepominutelnými dědici, odvolati

rávo a na povinný díl s. v. vyděděním. Vydědění může býti úplné nebo částečné. Částečné je tehdy, byla-li zanechána jen část povinného dílu neb byl-li povinný díl zanechán jen podmíněčně nebo nějak zatížen.

Důvody tři jsou v zákoně uvedeny taxativně, vydědění z jiných důvodů než z takových, jež se nacházejí na slovech a ve smyslu zákona, nemá účinku. (§ 771) Důvody tři jsou:

a.) Když dědic zůstaviteli v nouzi neposkytl pomoci (§ 768. c. 2, 769). Předpokládá se ovšem, že dědic zůstaviteli vůbec pomoci mohl. Nouda rozuměti sluší nejen nouzi peněžní, nýbrž i stav jiný, v němž je pomoci nutně třeba: na vě. nemoc, nebezpečí života. ¹¹⁴⁾

b.) Když dědic byl pro sločín odsouzen k doživotnímu neb dvacetiletému žaláři. (§ 768. c. 3, 769.) Odsouzení k smrti má sice ve slovech zákona obaženo, zajisté však ve smyslu jeho. (§ 771). ¹¹⁵⁾ Tento důvod vydědění nebyl zrušen ani bez dotčení § 6. odst. 3. a 4. třetí novelly ze dne 15. listopadu 1867. č. 131. r. z. ¹¹⁶⁾ neboť třetí novella byly obmezeny jen následky odsouzení, jež stihají odsouzeného

souého a na nákladě svého odsouzení, není však tímto obmezením účinně faktum odsouzení, na němž nacházejí se práva osob třetích, jako zde právo vydědit.

c.) Když dědic trvale žije v pširobem odporujícím veřejné moravosti. (§ 768. c. 4, 769) Třetí kvalifikace dle §§ 500-525 tr. z. není třeba. Polepšili se dědic před úmrtím zůstavitelovým ¹¹⁸⁾, odpadá tento důvod.

d.) Když dědic ascendent zcela zanedbal děti u výchování. (§ 769.) Předpokládá se ovšem, že ascendent měl povinnost starati se o výchování zůstavitelovo. Tento důvod týká se pouze ascendentů.

e.) Když dědic je velmi kaadlušený neb marnotratný, chce-li však zůstavitel učiti tohoto důvodem vydědění musí zanechati povinný díl dětem vyděděného (exhereditatio bona mente § 773.) vydědění takové jest tedy možno jen, má-li vyděděný v době úmrtí zůstavitelova potomky. Aby dědic byl soudně prohlášen za marnotratného, není třeba.

f.) Za další důvody vydědění uvádí zákon dále i důvody nezřízobiliti dle § 540 a 542 (§ 770) Výj.

toho spočívá v tom, že vyvolal-li zůstavitel odevce z důvodu § 540 nebo 542, později odevce nemohlo by se státi již bez formy, výbor jen dle § 772. Nejde-li o otázku prominutí, sluší uvážiti, že dědicové nejspíš byli v řečených §ech uvedení ¹¹⁹, nežli ze zákona a ne mají tedy již z toho důvodu nárok na díl povinný.

2. Vyvolání je projev vůle zůstavitelovy, jenž se může státi výslovně nebo mlčky.

a) Výslovně lze vyvolati jen ve formě testamentu. (§ 770); zůstavitel však nemusí udati důvod vyvolání. (§ 771.)

b) Mlčky lze vyvolati prominutím osoby, u níž důvod vyvolání existuje, v poslední vůli. (§ 782.) Aby však prominutí takové mohlo býti považováno za projev vůle zůstavitelovy (sr. § 863.) a učlo tedy účinek vyvolání, jeť při nejnemístném třeba:

- a) aby zůstavitel věděl o existenci nepominutelného dědice,
- b) aby zůstavitel věděl o důvodu vyvolání,
- c) aby zůstavitel přičítal o celém svém jmění neb

o části takové, že obdržel méně než povinný díl nepominutelného dědice. (20.)

3.) Dokazati důvod vyvolání může vždy dědic; lhotejiro jeť, zda-li zůstavitel vyvolal nepominutelného dědice výslovně, uvedl důvod čili nic (§ 771.), anebo zůstavitel vyvolání vůbec se stalo mlčky (§ 782.). V případě podle dotčenou ověru může se brániti nepominutelný dědic důkazem, že přes existenci důvodu nelze souditi na vyvolání, na př. proto, že zůstavitel o existenci důvodu nevěděl.

4.) Účinek vyvolání jeť:

a) pro vyvoláního: že neobdrží ani dílu povinného, při vyvolání částečném, že se musí spokojiti s menším podílem, aneb podílem katégorickým. Lživá mu však vždy nárok dle § 795.,

b) pro potomky vyvoláního: že požadovati mohou, že-li vyvolání před zůstavitelem, (aneb jeli vyvolání v pozůstalosti upřehléno) jen povinný díl. (§ 780.) Je-li vyvolání v době úmrtí zůstavitelova, vylučuje ověru (výjma případ desere) své potomky vůbec již

v důvodu pouhé své existence (§ 732) Ustanovení § 780 o dě-
 slovného znění vztahuje se i na potomky dítěte vy-
 slovně vyděděného, sluší je však vztahovati též na po-
 tomky dítěte mlčky vyděděného, neboť nelze nahléd-
 nousti, proč by potomci dítěte mlčky vyděděného (pro-
 něž by pak platil § 779) vůbec měli býti postaveni, než
 potomci dítěte výpovědně vyděděného¹²⁴⁾, a u nich lze na-
 hlédnouti, proč by (podle § 774. na ně vztahováno
 nebyl) měli lépe býti postaveni. Slova „výpovědně“
 v § 780 není určito technicky tak, jako po ruce u
 jině v obč. zák. na př. v §§ 772., 1353.

5. Lze říci se vyděděním podle odvolání¹²⁵⁾ zůsta-
 vitého, jak musí se státi tak, jak vůbec ustano-
 vení poslední vůle se odvolává (§§ 713, 723.) Nestací
 tedy pouhé odpuštění zůstavitelov obecně řečeno formou.
 Odvolání vyděděním může se státi kuncem
 listiny, v níž vyděděním se stalo (§ 721), neb písemným
 nově poslední vůle, v níž vyděděním jest povo-
 láno zejména k povinnému dělu (§ 719), tomu
 nevaadí slova „výpovědně“ v § 772, jak určito tu v jiném
 místě není v originálu vůbec k § 719.

Q) Obmezení na díl povinný. Pomocí:
 Sluší tu rozpravati, zda zákonný dědic, jenž
 má býti obmezen na díl povinný, byl v posledním
 pořádku jmenován čili nic.

1) Byl-li jmenován, jest obmezen na díl povinný:
 a) byl-li výpovědně obmezen na díl povinný,
 b) byl-li bez důvodu vydědán úplně neb třeba
 jen částečně. (§ 775)

c) byl-li ustanoven za dědice ke kvotě odpovídá-
 jící povinnému dílu nebo, byl-li mu dán odkaz v
 své povinného dílu, v obou případech však jen tehdy,
 když o ostatní pozůstalosti platně bylo pořízeno.

2. Byl-li opomenut a pořídit-li testator o své po-
 zůstalosti tím způsobem, že pro nepovinného dě-
 dice určívo se zákona díl povinný a není-li tu
 důvodu vyděděním, platí tato pravidla

a) Jeli opomenutý dědic ascendentem, může vždy
 žádati jen povinný díl. (§ 781). Lhostejno je tu,
 zdali opomenutí stalo se z onyho testatorova, že o

existenci jeho nevěděl.

b) Je-li opomenutý dědic descendantem, sluší rozmysliti, zda testátor o existenci nepominutelného dědice věděl či ne:

a) věděl-li o něm, jest opomenutý descendent obuzen na povinný díl. (§ 776.) Též dědi opominutého descendent, je-li zemřel před zůstavitelem, obdrží jen povinný díl. (§ 779.)^{122.)}

β) Stalo-li se opomenutí descendentu jen proto, že zůstavitel o jeho existenci nevěděl, což by nepominutelný dědic dodatečně musil, nemusi se opomenutý spoloužiti povinným dílem:

α) pamatoval-li zůstavitel na některé ze svých nepominutelných descendentů (většinou částkou pozůstatosti neb díly povinnými), má ony opomenutý právo na takový podíl, jaký obdržel ten, je-li nejmeně dostal. Do počtu berou se jen dědičné podíly, tak i oňaký učené nepominutelný dědic. Právo opomenutého vztahuje se na peněžní část, nikoli na podíl dědičný in natura.

β) opomenul-li ony zůstavitel svého jediného nepominutelného descendentu, nebo všechy své nepominutelné descendenty (neb měl-li některým jen povinné díly), opomenul jednoho, neb několika z těchto ony (nebo) aneb, obdržel-li teprve po zřízení poslední vůle potomka a je-li opomenutý (nebo jeho potomci) v čas úmrtí zůstavitelova ještě živ (nebo alespoň xplozen), pozbuole poslední pořízení částečně uocí. Zachovávají se totiž v platnosti jen ustanovení ve prospěch veřejných ústavů, za odměnu vykonaných služeb a k zbrnění věšlím, vše to však jen v maximální výši čtvrtiny čistě pozůstatosti, takže po případě nastane redukcce. V příčině ostatní pozůstatosti nastane zákonná podloupnost.

Zemřel-li descendent, je-li měl obdržeti povinný díl neb více před zůstavitelem, gamechov potomky, na něž nebylo pamatováno, nastupují tyto potomci ve všech případech na místo. (§ 779)

§) Právní postavení nepominutelného dědice

Nepominutelný dědic jakožto takový nemá postavení dědice, nýbrž postavení věřitele, jeho právo jest pohledávka první na pozůstalosti. Vlastní věřitelé pozůstalosti však ovšem ním předcházejí. Nepominutelný dědic jakožto takový nepodává tedy přihlašky dědicné, nerepresentuje zůstavitele a nemá podílů na passivěch pozůstalosti.

V příčině toho, co se nepominutelnému dědici vpočítá do povinného dílu, má nepominutelný dědic ovšem postavení takové, jakožto dle právní povahy toho, co vpočteno bylo, přísluší, tedy v příčině vpočtených odkazů, postavení legatáře, v příčině vpočtených kvót pozůstalosti, postavení dědice. Byl-li mu celý povinný díl dán jako odkaz, může zákonem úroků ode dne úmrtí zůstavitele do splatnosti (§ 685) o němž zůstatí jako o splnění povinného dílu, neboť povinný díl nemí býti

stížen náklady obmezení (§ 774). Byl-li ustanoven k celému povinnému dílu jako dědic, má postavení svého spoludědice a má tedy právo na kvótu pozůstalosti in natura.

Nepominutelný dědic není povinen si dáti vpočítati, co dle ustanovení zůstavitele určitého obsahu obdržel, an míře dědictví k testamentu (§ 808) a zajisté tedy i odkaz odmítnouti a požadovati svůj povinný díl. Má tedy v těchto případech volbu, chce-li povinný díl in natura nebo v penězích. Tato volba má i tehdy, když povinný díl ustanovený je jako podíl dědický nebo odkaz, stížen byl zůstavitelem neb zanechán pod podmínkou. Každé obmezení takové jest i pro povinný díl, požádován-li in natura, neplatný (§ 774). Volby oné však nemá a míře požadovati kvótu, odpovídající povinnému dílu, jen in natura, zbyla-li tato kvóta u něho celková. (§ 808 a contr.)

Nepominutelný dědic má právo zálohy na řízení inventáře (§ 804) a za oddělení pozůstalosti

od jmění dědicova. (§ 812.) Žaloba nepominutelného dědice na určení, vyplacení neb doplnění povinného dílu řízena jest na dědice, přispěti však musí i legatáři (§ 783.) Žaloba tato pronáší se ve třech letech. (§ 1487); tato doba počítá se od prohlášení poslední vůle.

Rozdílem od této žaloby je žaloba, pro tak zvl. křivčení povinného dílu darováním. (§ 951); tato jde proti obdarovánímu a domáhá se jí nepominutelný dědic rozdílu mezi povinným dílem, který by mu byl připadl, kdyby ustanovitel před darováním byl zemřel. —

II. Odkazek

A) Odkaz je konečným jistotlivé věci neb vyhoody. Odkazovník je singulární sukcesor mortis causa, nevstupuje in universum ius, nepřijímá dluhy pozůstalosti, nevstupuje ani nespornuje pozůstalosti. Také výraz, singulární sukcesor mortis causa' odlišuje však bráti cum grano salis. Odkazovník není dle práva rak. totiž ani bezprostředním sukcesorem ustanovitelovým¹²³⁾, nýbrž on nabývá odkazu od osoby odkazem stížené, takže osoba tato tvoří střední člen v této sukcesi.

B) Osoby sice střeňé jsou tedy tyto:

- 1) ustanovitel,
- 2) odkazem stížený, totiž ten, jemuž plnění odkazu bylo ustanovitelem uloženo,
- 3) odkazovník.

ad 1.) Naříditi odkaz může každý, kdo je způsobilý testovati.

ad 2. Ustanovitel uložiti může plnění odkazu buď

děmu, kdo vili' testatorovou k povinstalosti něco sbo-
xi', tedy jak dědici tak legatáři, nikoli však dědici ne-
povinnutelnému jakožto takovému (§649)

Není-li odkaz někomu výslovně uložěn, stížem jsou
všichni dědicové (§649).¹²³ Je-li více dědiců, jsou právi
legatářům dle § 820. a 821, totiž dle toho, jak se přihlá-
sili, zda podluinně, neb bezpodluinně. Nepřijme-
li legatář legát, protože je přetížem sublegátem, musí
sublegát splnit ten, jemuž legát pak připadne (s. j.
ne př. substitut neb dědic), aneb musí legát ponecha-
ti sublegatáři. §650 uv. 726.

od 3. Odkazovníkem může býti každý, kolo může
býti ustanoven za dědice (§647) Odkaz dědici učiněný
s. z. prolegát má dle zák. práva tutěz povahu jako
jiný legát (§648) a dědic obdrží tedy i onu část lega-
tu, která se zapraví z jeho kvoty ex titulo legati. Ob-
zřetelně obsahuje několik interpretáčních pra-
videl v příčině bližšího určení osob legatářů a to:
učiní-li zůstavitel odkaz dětem (§681), příbuzným

(§682), neb služebným (§683). Rozdělení mezi příbuzné,
službu neb chudé může zůstavitel ponechati též dědi-
ci, neb osobě třetí; uenarídil k nim, přísluší rozdělení
mezi služebné dědici. §651, odkaz ^{ch} službým případ-
ne fondeu chudých bydliště zůstavitele (dv. debr.
ze dne 3. června 1846. č. 964. sb. z. s.) odkaz příbuzným
rozdělí se mezi ně jako při zákonné posloupnosti.
(§§ 682, 559)

C.) Předmětem odkazu může býti vše, co odkaz-
níkem poskytuje výhody majetkové, tedy nejen
hmotné věci, ale i práva majetková i práce i pro-
míuti' záručky. §653.

1) Za neplatné však jsou prohlášeny:

- a) odkaz věci mimo obchod právní §653;
- β) odkaz věci, která již dříve posledního pořá-
ní' náležela legatáři. (§661. v. 1.) i
- γ) odkaz věci, kterou legatář ^{po} právní' posledního
vůli bezplatně od zůstavitele obdržel. (§661.)
- δ) odkaz věci, která není věcí ani zůstaviteli ani
mancipátu, leč by zůstavitel výslovně byl uarídil, že

cinní věc má býti koupena. (§ 662.);

e) sr. § 724.

2.) Co rozuměti sluší nabytkem, nářadím, kleno-
ty, šperky, zlatem a stříbrem, prádlem, hotovostí atd.,
obsahují §§ 674, 678, 679, 680.

3.) Jak vykládati sluší odkaz věci od druhu určo-
né, obsahují §§ 656-659. (přijde tu na to, zdali věci
toho druhu jsou v pozůstatosti čili ne), jak odkaz ná-
dobý § 675-677, (přijde tu na to, je-li to věc samo-
statná čili ne.)

4. V příčině odkazu pohledávky rozumná ob. zák.:

a) Legatum nominis. Odkázav-li zůstavitel pohle-
dávku, kterou má proti osobě třetí, musí odevzít od-
kazovníku postoupiti pohledávku i se nádrženým
m. úrokem. § 664. Sr. §§ 724 a 725. in princ.

b) Legatum debiti. Odkázav-li zůstavitel dluh, kte-
rýž sám odkazovníku je dlužen, má to ten významen,
že odevzát musí jej uznati v sumě zůstavitelova
udané a vyplátni do roka od úmrtí zůstavitelova

bez ohledu na to, zda dluh byl obuzem poskytnut
nebo časem. § 669 a 665.

V pochybnosti platí odkaz spíše jakožto odkaz oby-
čejný než jakožto legatum debiti. § 667.

c) Legatum liberationis čili liberatio legata. Odká-
v-li zůstavitel legátovi pohledávku, kterou zůstavitel
má za legátorem, aneb promineli mu dluh, jest
odevzát povinen vrátiti mu dlužní úpis neb vydati
mu prohlášení o zamknutí dluhu. §§ 663, 669, 1. pří-
pad. Legatum liberationis rozumí se jen o dlužích,
které v jím čas pořízeny existovaly. § 666.

D. Nabytí odkazu.

Podobit jako nabytí dědičství děje se ve
třech stadiích:

1.) Dies cedens (= delace). Úmrtím zůstavitele, při
podmíněných odkazech však teprve splněním pod-
mínek, vrátací delace i v příčině odkazu. Odkaz-
ovník nabývá tím obligacního nároku proti odev-
zátu na splnění odkazu a nárok ten přechází

Arch 14, 9. loch, st. 10. k.

i na jeho dědice. § 684. 1v. Zjištění odkazu není třeba.^{125.}

2. Dies veniens (= splatnosti) Odkazy k pravidla splat-
ny jsou teprve rok po smrti zůstavitelov. § 685.

Výjimky:

a) Jméno mohou být požádovány komerční je-
notlivé věci pozůstatostní. § 685, 686, malé občanské
služebnictva a zbrojní legáty; těmito sluší rozumě-
ti nejen odkazy k účelům náboženským, ale i od-
kazy pro chudé a choré. (viz. hist. vývoj a patent
oblasti dědičné ze dne 15. / X. 1810. § 13.)

b) Je-li odkazovaný opětvující se doírky, počíná
první lhůta více již smrtí zůstavitele, ale doírky
jsou pozadu splatny § 687.

c) Je-li odkazována výživná, počíná rovněž od
smrti zůstavitelovy? § 691, jest však předem splat-
ná a to měřičně. § 1418.

3. Nabytí vlastnictví. Odkazovník nabyvá vlast-
nictví odkazové věci teprve skutečným odvoláním,
v mezdě od delace má jen obligacím nárok. Vlast.

nictví nemovitých věcí nabyvá legátář tedy ale vše-
obecných pravidel teprve zápisem do knih.

La přičinou nápisu vydá se mu soudem na je-
ho porádkání potvrzení, že mu dotyčná nemovitost
byla legována. § 178. pat.

6.) O právu na zjištění odkazu.

a) Z úřední povinnosti.

O zjištění odkazu k pravidla nestará se soud k
moci úřední; stačí když legátář odkaz dědicem
oznámen byl soudně neb mimo soudně a ponecha-
vají se legátář, aby sám se staral o zjištění. § 161. pat.

Výjimkou soud k úřední moci péče o zjištění

a) Je-li legátář nezletilý, pod kuratelou, jím-li
jeho osoba nebo bydlíště neznámý? § 160. pat.

b) Je-li legát stážen substitucí fideikomissární
a nebylo-li zůstavitelem sarrifem neb fideikom-
missárním zjištění prokázáno. § 158. pat.

1) Je-li to legát k zbrojným nebo vojenským
účelům. (to je větší pojem než zbrojných legátů)
§ 685

účelům), v tomto případě nemůžeme být pozůstalost
před zjištěním odevzdána. § 159 pat.

b) Na doléhání legátů.

Legát sám má právo žádati zjištění:

a) ve všech případech, ve kterých věřitel vůbec
žádati může zjištění. § 688 o z., 378 a násled. ex. r.

β) pozůstává-li legát v opětuji cích se dár-
kách aneb neměl-li dosti splatný, jelikož nemply-
mela zákonem dána § 685, aneb jelikož dle
poslední vůle vázán je oddělovací podmínkou
nebo ustanovením čísn. § 164 pat.

F) Legátů jako dědiců.

Odmítnou-li aneb nemohou-li přijmouti dědici
testamentární pozůstalost a nemějí tu substitu-
tu, případně pozůstalost dědicům zákonem.

Odmítnou-li aneb nemohou-li přijmouti ani tyto,
nepřijíjí se pozůstalost, jevů tu legátů tento
legátů jako dědiců dle poměru mezi jejich
legátů. § 726) Legátů v tomto případě nemůžeme

podati přihlášky dědiců a přejímají i passiva
dle toho, jak se přihlášejí. Jsou tu univerzální-
mi successory (Odmítnou-li i legátů, neb nejsou-
li způsobilí, případně pozůstalost firmu jako
konstrukci § 760.)

I. Přehled projednání pozůstalosti.

1. Úmrtí sepsání. Ohrožení úmrtí sepsá-
soudu vyplave aneb ustáť to. úmrtí se-
psání (§ 36 pat.), které obsahují nacionale zemřé-
lého, jména pozůstalých, jména praesumptiv-
ních dědiců, volání, zdaleka zanechal poslední
pořádku a jare je tu asi jméno (§ 39 pat.)

2. Prohlášení poslední vůle. Přímé pořádku, v
když se scházelo nejama náležitost, se u soudu
za přítomnosti dvou svědků úředněkem soud-
ním přečte. (§ 61) V přičině ústního pořádku
platí, je-li tu listina podlepronej ote všech

svědků (§ 585) také; není-li tu taková listina, předvolají se svědkové ústního pořádku a výpovědi jejich daí se protokolovati, jak nahoře je uvedeno při této formě testamentu (§§ 65-67.)

3.) Vyzvání dědiců k přihlášce.

Bylo-li toto zjištěno, kdo oni jsou zákonnými nebo testamentárními dědici, vyave soud tyto dědice, aby podali přihlášku (§ 75) a ustanovi zázorovův buď k ústnímu přihlášení stánu (zpravillov u okresních soudů § 116), aneb lhůtu k písemní přihlášce se sankcí, že kdyby se dědicové nepřihlásili, pozůstalost pojednána bude jen přihlášenými (§ 120) jsou-li dědicové zcela nezdatní aneb nepřihlásil-li se nikdo, zřídí soud opatrovníka pozůstalosti (§§ 78, 128), vyave nezdatné dědice a dítka, aby se přihlásili do roka a po marném uplynutí této lhůty odevedla pozůstalost fisku jako uvolněným (§ 128 pat.)

4. Přihláška k pozůstalosti. Tato musí obsahovat:

a) uvést, z jakého důvodu dědicůho dědičství právo se odvozuje (ze zákona, z testamentu, z smlouvy) § 799.

b) uvést, zdali dědic se přihlašuje s dobrovolným inventáre aneb bez něho (§ 800.)

Příkaz titulu dědicůho, který požadoval § 799, může býti podán dle § 122. pat. i odvolatelně. Přihlášku zpět vzít nelze, aniz lze bezpodmínečně změnit v podmíněnou (§ 806)

5.) Případ odporujících si přihlášek. Byly-li podány na pojednávání pozůstalosti dědicové přihlášky, které nemohou vedle sebe obstáti, rozhodne soud v řízení nesporném, vyléchnu strany, o tom, který z dědiců, jichž přihlášky si odporují, na druhého má podati žalobu určovací.

Soud řídí se při tom pravidlem, že ten, jehož právo je méně pravděpodobné; má poukazem být na pořad práva totiž, aby žaloval (§ 206 pat.) Zanechal-li ještě z dědiců právo své

na smlouvě dědičné, jejíž pravost není popřena, žalovat musí na dědice testamentární i zákonné.
 Proti tomu, jenž se přihlásil k řídicího testamentu nepopřene pravého, vystoupiti musí jako žalobce dědice zákonné. Popře-li se pravost, žalovati musí dědice přímo z testamentu o určení pravosti, proti svolnému popření chová se pak ve sporu § 313. od. 1. Mezi více dědici testamentárními přikládá se úloha žalobce dědici ze staršího testamentu mezi více zákonnými, v odělnějším.
 Odporují-li dědic nějakýa fiktus, musí žalovati fiktus.

U podání žaloby vůči soudnímu s přípravností, že kdyby do té chvíle žaloba podána nebyla, pozůstalost projednána bude bez ohledu na nároky dědičné, již byly prohlášený na pořadu práva. Až do vyřízení rozepře se projednávání zastaví a po vyřízení dle výsledku sporu se v něm pokračuje a pozůstalost odevzdá. V mezinárodní mluvě k žalobci je podle ne stran navrhena býtí soudní

správa pozůstalosti.

6. Inventura aneb místopřisečné seznamy.

Přihlásil-li se dědic s dobrovolným inventurě, stídá se inventar soudní, obsahující i odhad. (§ 97) Přihlásil-li se bezpovinně, předloží dědic sám seznam jmen, kteréž potvrdí podpisem na místě přisahy. (§ 14) V některých případech stíhá se (z moci úřední) inventar i na žádost jiných osob, než dědice (na žádost nepominutelného dědice dle § 804, věřitele v případě § 812), v některých případech stíhá se z moci úřední (§ 92 pat. zejména je-li dědic nezaměstnaný, nesprávný, je-li to nadace, veřejný ústav, je-li u nás řízena substituce a při fideikomisech.)

7. Výkazy pozůstalosti.

Dědic je povinen podat t. zv. výkazy pozůstalosti. Tyto jsou:

a) Výkaz o splnění poslední vůle (§ 157 pat.), ve kterém prokazati shodí kus za kusem splnění jedné širých ustanovení ustanovitelových. Ustanovil-li te-

Arca 15., Tilsch, dědičné.

stator vlastního vykonavatele poslední vůle (§ 160 o. z.)
 má tento vykonavatel výkaz ten podati za-
 roven s dědicem. (§ 164. pat.) Takový vykonavatel po-
 slední vůle je mandatařem křesťanským a man-
 dat jeho nemůže býti dědicem odvolán, vředyt je-
 mu dár práva k dohledu. Loud však, jako su-
 pimus testamenti executor může z důležitých
 důvodů vykonavatele poslední vůle úřadu zbavit.

b) Výkaz o povinnosti dílu (§ 162). Ten výkaz podává
 se však jen tehdy, nastanou-li pochyby, zda-li povin-
 ný díl musí povíet a jen, je-li nepominutelný
 dědic nevěprávný!

c) Výkaz honorární (§ 172). Podává se jen tehdy, za-
 nechal-li testator jediného nevěprávného dědice,
 aneb je-li v pozůstalosti zúčastněna nadace, věřej-
 ný ústav nebo fidejuss. (§ 173.) V takovém výkazu
 má býti vyhožáno jmění, které při přičtení
 klauzuli poručenských neb opatrovnických účtů
 za účel má sloužiti.

d) Výkaz poplatkový (§ 166. popl. zák. a min. výnos

ze dne 23. / III. 1852, č. 847. z.) Právě je-li poplatek di-
 dický 40 Kč, musí dědic podati výkaz, v němž za
 příčinou vyměření poplatků přehledně dle předepi-
 něho formuláře sestavený jsou aktiva i passiva po-
 zůstalosti a osoby dědiců i legatářů s udáním, co
 každému a v jaké ceně z pozůstalosti připadá.

8. Odvolání pozůstalosti.

Podal-li dědic řečené výkazy, pokud jich jest v
 konkrétním případě třeba, a vykázal-li se nimu
 to, že vyměření poplatků jsou zaplacený (a pokud
 nejsou dluh splatný, aneb zjištěný) odvolá-
 se mu pozůstalost t. v. odvolací listinou (dříve
 též „právní přičkuuti“ zvanou.)

Listina tato obsahuje (dle § 174. pat.) zejména:
 jméno křesťanské, jméno dědicovo, důvod delacii,
 způsob přihlášení se (zda s inventárem či bez něho),
 kvota dědicova, zda tu je substituce a zda dědic je
 snad nevěprávný. Jméno se nemusí do odvolací
 listiny pojmovati. (Prokai je v Čechách ta, se u slo-
 nových soudu se jména v odvolací listině neuvádí,

u okresních soudů však se obvykle uvádí.)

4) Rozdělení pozůstalosti. Je-li tu více dědiců, rozdělení pozůstalosti může se státi před odevzdáním aneb po odevzdání. Rozdělení to děje se dle stavu jmění, které je tu v době uzavření účtu, takže vna rušiny, které se staly během řízení pozůstalostního (na př. prodej nemovitosti), se berte zřetel. Podrobně předpisy obsahuje § 105 a uvid. pat.

II. Žaloba dědičná.

Byla-li pozůstalost soustem již odevzdána, lze tomu, kdo tvrdí, že má lepší neb stejné právo dědičné než ten, jemuž byla odevzdána, vyvolání dědiční pozůstalosti jen sporem. Musí tedy podati žalobu (§ 823 obč. z. se. § 180 pat.)

- 1) Žalobcem je ten, jemuž se svoluje stejné neb lepší právo dědičné než má ten, jemuž byla pozůstalost odevzdána.
- 2) Žalovaným je držitel pozůstalosti, tedy ten

jemuž pozůstalost koupil (§ 1248), též fideus, jemuž pozůstalost byla odevzdána jako kaducum.

Vlastnictví jednotlivých věcí domáháno se však budí žalobou vlastnickou. (§ 823 inf.)

3. Posíci chce žalobce ukázat svého lepšího neb stejného práva dědičného a vydání pozůstalosti neb kvoty její.

4. Doháněti musí žalobce delaci na základě lepšího neb stejného důvodu delacního na své straně a držení pozůstalosti neb kvoty její na straně žalovaného.

5. Zároveň k vydání věci pozůstalostních ježijí my' dle toho, byl-li žalovaný bezletný čili neuvádí se vůbec dle pravidel, jež platí v tom ohledu u žaloby vlastnické.

6. Žaloba sta proučt se v obvyklé lhůtě 30. resp. 40 letech ode dne odevzdání. Zakládá-li právo žalobce své právo na neplatnosti testamentu aneb na základě pozůstalosti byla odevzdána.

mlčelo se žaloba ta v této lhůtě tříleté jako žaloba o neplatnost testamentu.

7. Osoby třetí, jež od dědice, jemuž byla pozůsta-
lost odevzdána, bona fide věci nabýly, nabýly vlast-
nictví jich a nejsou právem dědici spolupovědli
§ 824. in fine.

XII. O kaducitě.

Pozůstalost, k níž není dědiců, odevzdá se fisku
jako kadukum čili volūnt. (§ 760 o. z., 130 pat.) Pří-
pád ten nastává na př., zemře-li zůstavitel neza-
nechal ani poslední pořízení, ani zákonných dě-
diců, aneb když dědicové povoláni dle vůle testato-
rovy) neb dle zákona: popř. i legatáři povoláni
dle § 426 dědicové přijmouti nemohou neb nechtějí.
Kaducita může ostatně nastati též částečně, je-
li část uvolněna a akcescence vyloučena. Toud
případech, že dědicové jsou nekvalifikováni neb do lhu-
ty dle § 120 jim dání se ne přihlásili, vyjde edikt

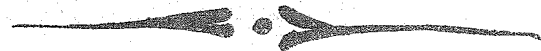
(§ 128), v němž určí roční lhůtu k přihlášení. Zároveň
ustanoví kuratora ku správě pozůstalosti. § 128, 129.
a sepiše k povinnosti vědomí inventar. § 92 č. 1. pat.
Teprve po marném uplynutí ediktální lhůty ode-
vzdá se pozůstalost fisku. § 130 pat. Dědicům zůsta-
va však právo domáhati se práva dědicového ža-
lobou až do lhůty promlčecí (30 let). Zůstavitel dě-
dicové, fiskus je povinen vrátiti pozůstalost ja-
ko držitel bezelstnyj.

Fiskus není dědicem, jest však přece universál-
ním sukcesorem mortis causa. On sukceduje
v aktiva i passiva. Rozdíl mezi sukcesi touto
a dědicou volūntati jeví se takto:

1. Není třeba přihlášení ani projednání po-
zůstalosti ani odevzdací listiny.
2. Fiskus je vždy práv jen do výše pozůstalosti
jako dědic cum beneficio inventarii, viz. § 92 č. 1. pat.
3. Fiskus nenastupuje v právo dědicové defero-
vané toum, jehož pozůstalost je kaolukní a ještě

tuu nepřijaté, čili nemastava' traumise ve prospěch
 firmu (§ 537 a contr.) Zuvřela-li tedy nemaučelká
 matka a v krátké době na to její nemaučelké dí-
 tě (bez posledního poručení), auz by v mezivčasi po-
 zůstaloiti mu byla Defrovina, nepatří pozústalost
 matčina do pozústalosti dítěte, jehož pozústalost
 je kadukní, nyloré případně raihoumizim dčsli-
 sim matčinim, kterim by byla připadla, kdy by
 tu dítěte nebylo bývalo. Tak judikát č. 138.

Pozústalost

- 1.) Jmčim užívá se (v ruzim myslu) též pouze u ozna-
 čení akiv; sr. § 353. a k tomu Ranzla. Vlastivost' § 1.
2. V tomto ruzahu jaskrba tak i pouha' osetence
 patří ku jmčim' (sr. in bonis), ronež i na př. fak-
 tum, že v novodě raičestvina je osoba, při jejimž
 nylbém dopustil se zústavitel viny in eligendo.
- 3.) Rodinné poměry právu, které ovčim raičkaji též
 imrtim, nepatří již z toho divodlu do pozústalosti
 protože tato je pouze pomáčovimim, jmčim'. Rodin-
 né poměry ostatné auz za živobytí podmetu nevna-
 čuji se jedimim jmčimem.
- 4.) Podrobnosti patří do práva věčného a obligáčimho,
 zde podán jen přehled. Sr. Hoff-Hofmann b. e. p. 17.
- 5.) Unger. System I. str. 535; Hoff-Hofmann b. e. p. 17.
 Civim žalobě sluší klásti na roveň požadovimí boled
 něho připojemim se k trest. řízení. Unger b. e. p. 10.
- 6.) § 548 authenticky byl vyložen dv. dek. 18/11. 1820
 č. 1676. sb. z. s. Hoff-Hofmann str. 46. p. 12. Sr. min.

mar. 3. IV. 1859. c. 52. ř. z.

7. Sr. Hoffstr. 37. Prati tomu gerubul Panda: Be-
sitz § 15. opíraje se zejména o právo mluvi, využívá-
je však de l. ferenda prospěšnost posuzování ochra-
ny pozůstalosti.

8. Vyznamená-li na př. zůstavitel v posl. pořádku nej-
dříve jednotlivé části svého jmění s ucláním, které
osoby je mají obdržeti (A-L), a na konci řekne:
„Zbytek má obdržeti M, jest M dědicem a A-L
odkazovníky, třeba by každý z nich obdržel více
než M z pozůstalosti.

9. Preis. Landrecht § 389. I. 9. Code civil art. 724. Kom-
da: Erwerb str. 12.

10. Unger (též Pf.-H.) nleđi konstruovati i v právu rak.
nabytí pozůstalosti se strany dědicovy dle systé-
mu římského.

11. (Erwerb d. Erbschaft), totu komda, dle něho Krauz.
jedine touto teorií lze jasné a přehledné vyložití
právo rak., kolikto theorie Ungrova (pozn. 2.) je uče-
na užívatí různých pojmu pomocných (domi-

nium domium a j.), takže se má k theori Komdovi
ani jako nauka Ptokmaiova (se vizni „epicykly“
atd.) k nauce Kopernikové.

12. Komda, Vlastnictví § 10. a 16.

13. Unger. § 2. pozn. definuje: Erbrecht im objektiven
Sinne ist die Gesamtheit der die Nachfolge von
Eodewegen regelnden Normen.

14. Krauz I. § 68. Steinlechner IV str. 326

15. V jiném ohledu (nej-li v příčině zahájení pozůsta-
losti po něm samým) považuje se však deserteur po-
ce za mrtvého, totiž když jemu má připadnouti
dědictví po někom jiném. (§ 208. lit. c) voj. tr. z.). Otom
při nexpis. dědicové.

16. Pf.-Hof. ad § 534. III.

17. Pf.-Hof. ad 534. IV. pravi: „prakt. Rongordnung
der Titel. Erbvertrag, Testament, Gesetz.

18. §§ 138, 155, 163. Krauz § 487. p. 6. tvrdí, že jen do 6
měsíců po delaci narokený na dědice loka svého se upra-
vů, narodil-li se později, je přijma něm, aby stá-
vějš uplacení dokázal. Moim však na to, že říšsk

i tu onus probandi esse praesumpti citovaných §§.

Lr. Steinlechner II. str. 330-347.

19. Unger § 14 p. 8.

20. Lr. Mangovo vyjádření o. z. d. § 538, Krauz § 482 c. 1.

21. Lr. Stubenrauch ad § 540. Jinak Unger § 5. pozn. 10.

a Pf.-Hof. ad § 540.

22. To nyní v přímé podrobení jest uznáno. Lr. Unger § 5 pozn. 19. Pf.-Hof. ad § 542.

23. Pf.-Hof. ad § 543. Ratio l. je podobna jako v přípa-
dě § 67 o. z. (omezení odvolních a pohovlivých pro-
cessů.)

24. Rozhodnutí Gb.-Ung. 25 23, 5637.

25. Předá-li způsobilost až do odvolání, značí
nám odvolání nejzřejmější dobu, do níž ten odkaz
může být proveden.

26. Aťž asi ze sml. ovdické, což státi by se mohlo arci
jen v příp. § 67, kdyby ei zoložství teprve po uzavření
smlouby bylo dovozeno (v tomto případě by pak
ale též testament ve prospěch druhého manžela
asi muel být uznán za platný platnosti

pak manželství vše by bylo samovolno.)

27. To byl by důsledek názoru Leillerova a starších
kommentátorů, kteří z § 545. dovodují a contra, že
nepřisobílost, jež nastala po delaci, již neškodí.

Znovějším je toho názoru Krauz § 482 p. 25. Proti

tomu jsou názory, že mysl slova „jedine“ v § 545.
sluší vykládati tak, jak v textu sub b) je uvedeno.

Unger § 5 p. 32, Pf.-Hof. str. 30, Stubenrauch ad § 545.

Náhledu tomu navoduje i, že některé důvody nezpů-
sobilosti mohou se vyskytnouti aneb zpravidla
se vyskytnou teprve po delaci (zejm. § 542. katajím,
podrobení testamentu.)

28. Na př. ustanovení substituty nebo katonné dě-
dice nástavitelovy, neb z těchto dalším parentela.
V přímé těchto osob je delace právě podmíněna
odpovědností nepřisobílosti.

29. Nepoužijí-li ovšem v tomto případě snad nepřisobí-
lost odpuštěním.

30. Krauz § 534 p. 2. (Rozh. Gb.-Ung. 2855.)

31. Le čtyř případi jmenovaných v tomto §² s. hnutý jsou první dva (nepořídil-li vůle, nepořídil-li o všem) ve slova: „pokud“ dědice ustanovil, třetí případ (nezanechal nepominutelným dědicem) sem nepatří, protože nepominutelný dědic nemá postavení dědice zákonného; čtvrtý případ (ustanovení dědicové nemohou neb vechtějí dědit) je případ bezúčinnosti.

32. Srv. Pf.-Hof. str. 4. a násl.

33. Výjimka jen v přičině potomků dědce, jak už řečeno.

34. Dostane-li se posloupnost do druhé parentely, nastane o všem dělení dle §² 735, vybrá je to tou, jakoby tu vždy byl případ §² 737. v. 1.

35. Slovo „Erbeil“ v §² 757 (před středkem) není užito ve smyslu technickém a sluší vztahovati slova „zum lebenslangen Genuss“ jako slova „der vierte Teil“ d. Verlassenschaft“ tak i na slovo „Erbeil.“ Uvažuje-li se litera zákona, přišlo by se k absurd.

155.
nosti, že by manžel, zůstaly-li by 1 neb 2 děti, obdržel $\frac{1}{4}$ z užívání, (což je správné), zůstaly-li by však 3 děti, že by obdržel $\frac{1}{4}$ do vlastnictví (což je proti tendenci zákona, který čím více je tu dětí, tím méně dává manželu.) Srv. Unger §35. p. 6.

36. Zde-li o pozůstalost biskupa, byl by to kostel biskupský (dóm), dv. dek. ze dne 19. III. 1835. č. 594. sb. z. v. pro Halič, str. 406. pro Lublou vide Michel Houdabuch č. 1134, bylo však uznáno v tomto případě za přípustno užití této třetiny pro nejulehavější potřeby Diocesaní vůle.

37. Krauz §490. p. 8. d.: kde by šlo (vzh. Gl.-Ung 15460. dv. dek. z. v. 1807 ma' změní, wo der Erblasser gestorben ist.)

38. Zanechal-li tedy vdovu a bratra, obdrží bratr $\frac{3}{4}$, vdova $\frac{1}{4}$, zanechal-li pouze bratra, obdrží bratr $\frac{1}{3}$, kostel $\frac{1}{3}$, chudí $\frac{1}{3}$.

39. Kdežto tedy při kleru (sekulárním) platí zvláštní omezení v přičině posloupnosti zákonné, nikoli v přičině posloupnosti testamentar.

ni, je to role naopak.

40. Unger § 89 pozn. b) a § 44 a.) tvrdí, že není tu zvláštní posloupnosti, hdežto Krauz § 490. pozn. s. tvrdí opak, protože při tom, kde dříve něco jiného musí přijmouti, než co je v pozůstatosti, nejde již o povahy rozdělení, nýbrž o návrh za vyloučení. Spor nemá pro nás praktického významu.

41. Přesně vzato, musili bychom doplniti ještě: nebo nějakou majetkovou výhodou vůbec (§ 653)

42. Přesně vzato, slušelo by doplniti ještě: aneb někoho a posloupnosti vyloučí je.

43. Způsobilosti dědicovy není třeba a platnosti testamentu (ovšem a účinnosti jeho), je-li tedy dědic v době testování nespůsobilý, nevádi to platnosti, a stal-li se dědic později způsobilý (ale vždy ještě před delací), nevádi mu § 54 b.

44. Slov. Gl. Unger c. 6528, 66.

45. Členové něm. řádu rytíř. mohou pořizovati se svolením velmistra § 12 pat. ze dne 28. II. 1840

c. 457. sb. z. s.; rytíři malbérští jsou dle dv. dekretu ze dne 11. XII. 1795 c. 215. sb. z. s. v příčině testování zasa- ně na roven postavení rytířům německým, ale členům malbérského konventu v Trave přede- stováti bylo opět odňato dv. dekret. z 22. I. 1848 c. 1408. sb. z. s.

46. Unger § 23. pozn. 1. Krauz § 493. pozn. 10.

47. Význam tohoto rozdílu je jiný než v římském právu. V tomto musel testátor vždy přibrati svě- děč, psal-li však hontest sám, nemusel jej pode- psati.

48. Rozh. Gl. Ung. c. 274, 12. 643

49. Rozh. Pf. Hof. str. 45.

50. Rozh. Gl. Ung. c. 563.

51. Krauz § 496. pozn. 1. Pf. Hof. str. 147. (Srv. § 522.)

52. Sepisuje-li se pod. pořizování ve formě not. spisu a jsou dva notáři přítomni, kteří mají kva- lifikaci svědků posl. vřel, není třeba přibrati je- ště třetího svědka (§ 67. not. ř.)

53. Unger § 10. p. 3. Cf. Hof. str. 154 příp. 20. Stubenrauch § 579. p. 4. (Srv. dole v textu ad y.)
54. § 294 str. na tom nic nepochybné, týká se jen původní ústní listiny, uctoholi formy a materiálu platnosti neutně. Srv. Tilsch: Einflus § 580.
55. Jméno je tomu při dispositivních listinách nemějí živými. § 886. Při posl. pořizování dává však zákon radu jen, rovněž tak se zachováti (§ 880), avšak k platnosti toho potřebí není. § 601.
56. Dr. okr. 20. III. 1842. č. 663 sb. z. s. ze dne 19. II. 1846 č. 933. sb. z. s.
57. Dr. d. 4. II. 1771 ob. z. Ther. III. str. 377 a z 20. V. 1785 ob. z. s. 433, dle kterých světi i řeholní duchovní byli nepřiznání býti „testamentarii“, totiž privateli poslední vůle, jsou zrušeny čl. IV. uv. z. k. o. z. (nevoďi čl. VIII.) rozh. z 27. II. 1900. č. 9187. sb. min. č. 288.
58. *Quisdam patres laici a rýtíři řádů duchovních. Inquisibili jsou však redemptoristé tvořící congregationem presbyterorum saecularium*

- dr. okr. z 9. II. 1842 sb. z. s. 670. Cf. Hof. str. 189. Secularisování řeholníci jsou ovšem nepřiznání.
59. Dívka tento ponějí uplynutím lhůty stanovene zák. z 15. II. 1867. č. 131. ř. z. Rozh. Gl-Úng. 4159. Ovšem lhůta musila by uplynouti před fungováním svědka.
60. Miněna tu řeč, v níž testátor ku svědkům uctoholi. Listina sama může býti sepsána i jinou řečí. (arg. § 579. in f.) Tak i. Cf. Hof. str. 192
61. Srv. judicát č. 55.
62. Cf. Hof. str. 197 (Srv. str. 124), jemuž připojuje se Stubenrauch III. vyd. k § 595 je v těchto případech třeba speciálního potvrzení svědků, avšak § 595 poukazuje pouze k § 594. Jak v textu Unger § 10. p. 19.
63. Rozh. Gl-Úng. č. 7546, 4148.
64. Výpověď 2 svědků stačí jen, když třetí „nemůže“ býti slyšen (na př. je mrtav, nebo je chonrupný), není-li tomu tak a svědek jen

nekei vypraviti, aneb tím testament.

65. Oton Tilch: Freglact pr. i adm. 1899 seš. II.
a Einfluss ges. der Zivilpr. ges. str. 177.

66. Mimořádní formy (a to stěžujícími)
může uzavřít i formy, jichž se vyžaduje:
u osob neznačících práte (§ 580 zvončením čisti-
mý u přítomnosti svědků a to všech tří, u osob
neznačících čisti (§ 581 přečtení pořádem jedním
svědkem u přítomnosti testatora a dvou ostat-
ních svědků, již se o obrech převodčili); obvyk-
lé jest však omezovali název mimořádných fo-
rem na privilegované! Lev. Stubenrauch ad
§ 599.

67. I valku dlužno k této okolnosti (pro ra-
vedlujícímu monadním pořádem) počítati,
neboť nehlédíc ani k tomu, že privilegium vo-
jáku má varak svůj v nebezpečí, jímž jsou
vydávni; i nyní stav valky monadňuje fo-
mý ještě víc.

68. Na př. porod. (test. parturientum) Pf.-Hof. str.
200 p. 2. Ung. § 11. p. 1.

69. Zákon neobmezuje předpisů ty na plavbu
námořní. Jinak (číslo 106) Pf.-Hof. str. 202,
jenná přídava (Stubenrauch str. 801.) Ital. offi-
cielní test má: „viaggi di mare“)

70. Každá nakouřivá nemoc nestací, musí bý-
ti mora „podobná“ t. j. vztahováním krizy.
La taková uznává na př. rozh. 368, 718 cho-
lera. Pf. Hof. str. 203. Aby testator nemocí tou-
sím byl zachvácen, nic stací, ale není nutno.
Unger § 11 p. 1. Místem nedluží rozuměti pouze
místo ve smyslu politickém, nýbrž ve smyslu
obecném, stací i když v domě nejmístem pame-
je taková nemoc. Stubenrauch str. 111.

71. Slova „nad 14 let“ sluší vztahovati i na ženo

72. To platí i pro případ, když práte forma
odůvodněna je plavbou.

73. Řečná obmezení platí jen pro testament

privilegij formě. Všeobecně formě mohou ustupovat a -
cítě odhadati i řízením.

74. V případě nutnosti může soudní komise osvědčiti
se kým do byti testatorova. (§ 590.)

75. Lrv. Pf.-Hof. ad § 587 a násled.

76. Od veřejného notářského posl. poručení sluší li-
šiti soukromé poručení sepsané ve formě not. spi-
su (aktu). O posledním poručení může totiž bý-
ti sepsán not. spis tak, jako vůbec o kterémko-
li soukromém právním jednání. V tomto při-
padě obojí formality, totiž formality soukromé

ho písemného poručení a formality not. aktu
musí býti vešky zachovány. Notář a svědko-
vé not. aktu mohou býti zároveň svědky po-
sledního poručení, mají-li způsobilost k tomu.

Trou-li dva notáři přítomni, jichž jeau zároveň
způsobilí jako svědci poslední vůle, není třeba
přibíratí třetího svědka, v tom jest nové usta-
novení proti ob. zák. § 67. ust. v. Poručení takto

si nepřestává býti poručením soukromým, ale
listina má, přirozenou moc listiny veřejné. Jestli-
že nebyly zachovány náležitosti ust. spisu,
avšak byly aspoň zachovány náležitosti ob-
zákonnitka, nemá listina více přirozenou moc
listiny veřejné, platí však přece za obyčejné sou-
kromé poručení.

77. Nemá-li tu oúí prohlášení vůle, nemluvíme
oúí o neplatném posledním
poručení, nýbrž pravíme, že tu není posl.
poručení vůbec.

78. Nepochází-li prohlášení vůle od justavitěle,
nemluvíme o neplatném posl. poručení, nýbrž
o nepravém.

79. Je-li ustanovení dědic nezpůsobilý, nemluví-
me o neplatném posl. poručení, nýbrž o bezúčín-
nosti testamentu.

80. Nepravos je odvozovati z § 601. a contr. op. cit.
Pf.-Hof. str. 207 p. 4, 5, str. 182.

- 81. Na kodický se § 1487 nevztahuje. Ung. § 22. p. 6. § 61. Byl-li odkaz neformální splněn, platí ovšem. (§ 1432.)
- 82. Aby byl položen za základ přejímání po-
zůstalo, je dle § 123 pat. třeba, aby dle obsahu
a veřejné formy jevil se platným.
- 83. žaloba ta má svůj základ ve starém prá-
vu českém Ung. l. c.
- 84. Tak Unger l. c., Stubeurouch počítá lhůtu
ode dne publikace. Dle rozh. c. 587. Gl. II. po-
čítá lhůta teprve právoplatným rozhodnu-
tím v řízení resp., že se dědiců, jejich přihláš-
ky si odporují, jeden neb někteří mají žalobu
podati na dědice, jenž z neplatného testamentu
se přihlásil. (§§ 125, 126, 127.)
- 85. Judikat 67.
- 86. Str. Unger § 23, Krauz § 506.
- 87. Ung. str. 113. rozkládá smlouvu dědičnou
ve dva prvky: testament (ustanovení dědice)

- a smlouvi vztahu se odvolatelnosti jeho. Abi však
účinnu této rozluce, výbř smlouva dědičná
je jednostranný akt a ustanovení dědice (na-
ložení úsvodu dělačnicko) samo je jejím
obsahem, v tom je rozkladná vůle smlouva-
jících. Vztahu se odvolatelnosti nemusi ani
do listiny býti pojato. (jinak Ung. n. 11.) Prata
Ung. též K. Hof. str. 62. pozn. 26. V příčině ji-
ných náhledů o smlouvě dědičné sv. K. v. n. z.
§ 508.
- 88. Jeli-li sml. dědičná vyřaduje formu písem-
ného testamentu, nemůže nezletilý, než
14-18 rok. smlouvu někoho povolati za dě-
dice.
- 89. Rozklad zák. zástupce se dle speciál. ustanov-
ení § 1230 (oproti generálům § 233) nevyhledá-
vá, může tedy nezletilý sám jednat, připu-
sň však jst zajiště i pochod dle § 192. pat.
- 90. Smlouva ta není nikdy právi inveni, i
Arch 18, J. u. ch. dědiců.

kdouž obližena byla od nary, ^{nemusí} ~~prezise~~ se přihlá-
ziti (Srv. Ung. p. 9.)

91. Tedy u účinnosti smlouvy? Přísnost být
dědicem nevyhledává se vůbec v době uzavře-
ní smlouvy, nijak v době delace.

92. Finak je při společných testamentech. Vy-
loučena je též smluva o dědicím právu
dětí z různých manželství učiněná mezi ro-
dici (§ 1259.)

93. Ung. p. 14.

94. Protože je nyní třeba mimo formy testa-
mentární i formy ust. apion, kterouž možno
hromlovati jen voub. formy testamentární.

Kolpavolla tedy i starší kontroverza, zola vzhle-
dem k ustanovení § 1249. "pisemně" možno uzav-
řiti smlouvy ve veřejné formě ust. Ung. p. 10.

95. Celý kontext smlouvy musil by tu být počin
dvakrát, totiž každou stranou vlastnoručně.

96. Ung. § 26. p. 17. pravi: „nur über ein Viertel viel.“

mech. genuer drei Achtel.

97. Případ ten může zejména nastati, jsou-li
tu dva testamenty a nedá-li se zjistiti, který
je pozdější a nebo mají-li platiti dle ustanovení
testatorova oba dva.

98. Ung. § 38 p. 4, Pf.-Hof. str. 89; Krainz § 495.

99. Srv. Stubeura. ch. ad § 793.

100. V západoháb. zákonu existovala
jisti pupillární a kvasipup. substituce.
Stopy její nalézají se v §§ 609, 616, 617. o. z.
a v sivo dnu slově „jeder“ za contr. otec, § 604,
které v protivi k fidei komissární nemá výplu.
(jeder - vulgární.)

101. Před odvoláním je dědic jen zontupcom
pozistalosti; žalovna být může jen pozista-
lost „zontupendá“ dědicem. Srv. sroch. I. 34 a
Unger § 43 p. 1. a 4. (Finak roch. Pf.-Ung. z. 1863,
dle kterého ten, jenž se přihlásil bezpodmíněně
jia před odvoláním musí na větší službu

pozůstalostní.

102. Přihlásil-li se dědic bezpodmínečně, nepřijímaje se souhlasem inventurního listu snad zvláštní jiný důvod k tomu, dědic sám v takovém případě nula jinému pozůstalostní v d. z. v. místo přezvezení rovná se.

103. Náhled ten odlišuje obě strany Rouda v Erbrecht d. Erb. 107 str. a násl. (Finax Unger § 42. p. 8, jenž se přidává v Erb. náhl. proumu. Jako Rouda v Krauz § 515. p. 2. a Stubenrauch ad § 808. Rouda následuje též, rovněž část jednání na př. rozh. Gl. - Ung. 2064, 7472, 8736, 9298. Ovšem i tu ručení vlastním jménem nastává teprve po odevzdání.

109. Ačkoli dostanou jen kótu aktiva jen kótu reprezentují osobnost zůstavitelova.

erb. Ung. § 43. p. 5.

105. Přípis § 550 (na nějž se § 821. v. 1. odvolává);
je volu dědicové před odevzdáním musí vřeknu

na jednoho a jeden za všechny, má jen ten mysl, že věřitelé pozůstalosti - toto období bez ohledu na kvotný dědicové naplacení z celé masy pozůstalosti obdržíte mohou, do té doby vsichu přihlášení dědicové dohodou "vstupují" pozůstalost. Tak Ung. § 43. p. 1.

106. Erb. Ung. § 43. p. 7. Přijímalo-li za základ, že i bezpodmínečně přihlášený dědic před odevzdáním neručí ještě svým vlastním jménem (tak, jak to skutečně činí), není oba- jeno v poslední větě § 807, nic zvláštního. Finax by tomu bylo, kdy bychom rozh. č. 1863 srovnali ad 1, a) citovaným měli za to, že bezpodmínečně přihlášený, nasměluje již před odevzdáním může být osobně žalován za celý dluh, tu by bezpodmínečně přihlášení jiného dědice, dle § 807 pod. v. mělo účinek oddálení tohoto ručení až do doby po odevzdání (s. rozh. č. 13. 152.)

107. Dr. Rouda, Erwerb d. Erb. str. 109.

108. Nyní prozatímná opatření dle § 378 a nast. sm.r.
109. Rozh. 14256, 8189 a j. Rozdíl mezi vkladem
a zápisem zakládá se v labilitě nároku
věřitelova, koložto zde jde o labilitu předmetu
exekuce, který může tím, že bude jiným než
exekutu odevzdán, a není zástavního ush-
noucí a to stejně at' zástavní právo bylo slož-
eno neb zaznamenáno. Labilita tato přimě-
ně je vyznačena již obmezením dle § 822.
(že zjištění má účinek jen pro případ ode-
vzdání.)
110. Analogie spočívá v nejistotě (labilnosti)
111. Stubeurouch ad § 822.
112. Nesprávně judikát, dle něhož v tomto
případě nepominutelný dědic má právo jen
na peněžní kvoty emy
113. Růžal-li to. (Tomu viz dole sub C.)
114. Unger § 83 p. 5; jinak Stubeurouch
ve starších vydáních (s důvodem, že slova

- "Notstand" užito je v ob. z. pouze ještě v § 278.
a tam pouze ve smyslu nouze peněžní) v no-
vějších vydáních komentář Stubeurouchů
přidává se k miněru Ungrovi.
115. Unger § 83 p. 6. Stubeurouch u §§ 763-770.
116. Unger Stub., u u. m., jinak Kreuz-Plaff
§ 529, jenž tvrdí, že vydání dle trestní no-
velly není již přípustno pro zločinu jmeno-
vané v § 6 odst. 2. nov. rube, pro ostatní však,
že je přípustno jen v době 10 let po vytopění
trestu.
117. Slov. judikát č. 89. Těž v příčině §§ 67, 68
109, 115. uplynutí lhůty trestní novelly ne-
má významu.
118. Slov. Unger § 83 p. 17.
119. § 543 není citován právem (Důvod nezpu-
sobilosti tam uvedený nemůže pomínouti od-
povědnosti a dědic nepříspěšný dle tohoto §
není nepříspěšný k z. k. poslouposti.

120. Unger § 83, p. 3. žádá k platnosti vyložení
 vůlejší věci něčeho, aby zůstavitel, byl pořádkem,
 testamentem v technické v smyslu a o celém
 jmění, neboť pokud tak učinil, zůstává
 při posloupnosti zákonné a schází při dosta-
 tečný proklatel pro soud, že nepominutelný
 dědic je vyřazen. Uznať ovšem-li však možnost
 vůlejšího vyřazení, není přičinný, proč by to
 nemohlo také vůlejší býtí uřízeno. Ostatně
 vždy bude rozhodovati rozumný výklad
 konkrétní poslední vůle.

121. Stubenrauch u § 779, 780.

122. Unger § 87, p. 5.

123. Takže indikováního legátůvším. ne, jak
 právo nezna.

124. I v tom případě, že by odkázána byla
 věc patřící jednomu ze spoludědiců.

125. Randa čw. str. 37. P. Hof. konv. II. str. 488.
 Čak. § 684. lit. B). ipso iure arg. zůle § 684. „

Recht auf das Vermächtniß. Finck Unger, § 62. p.

Obsah.

Literatura.	Str.
I. Všeobecné pojmy.	3
1. Pojistalost a cokoliv patří.	4
2. Univerzální sukcese.	6.
3. O nebyti dědicově strany dědicovj.	8.
4. Hereditas iocens.	10.
5. Právo dědičné v subj. obj. smyslu.	11.
II. O delaci vůle: A, Náležitosti delace.	13.
B, Účinek delace.	26
III. Zákonné posloupnost	27.
IV. O poslední vůli.	39.
V. Omlouví dědičné.	62.
VI. O právních poměrech více dědiců.	67.
VII. O poměru dědice k věřitelům.	85
VIII. O nepominutelných dědicích.	93
IX. O odkazech.	109
X. Členské pojednání pojistalosti.	117

Arch 19., Titoch, dědičné.

II. Zlaba dědička!

Str.

124.

III. Okaduciti.

126.

Tomášků

129.

REV15

ÚK PrF MU Brno

3 1 2 9 S 1 0 9 2 7

15/1